

IVANA SUTLIĆ-PERIĆ, ambasadorica Hrvatske:
Crna Gora spretnije i brže od Hrvatske ušla u
proces pristupanja Europskoj uniji:

Vjerujem da će
Crna Gora biti
prva sljedeća
članica NATO-a

40-43

Uspješna evropska
godina za nama,
podsticaj za nove
integracijske pobjede

20-21

Diplomarius

*Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Crne Gore*

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
Broj I, avgust, 2013. godine

DR IGOR LUKŠIĆ, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija:

Ekonomska diplomatija i saradnja
sa dijasporom prioritetai MVPEI

4-5

Crna Gora preuzela predsjedavanje
Američko-jadranskom Poveljom (A5)

33-35

"Zapadnobalkanska šestorka + 2!"

46-48

Sadržaj:

UVODNIK

EKONOMSKA DIPLOMATIJA I SARADNJA SA DIJASPOROM PRIORITETI MVPEI 4-5

- Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

SPOLJNA POLITIKA

SPOLJNO-POLITIČKE AKTIVNOSTI VLADE CRNE GORE 6-19

- Redakcija

EVROPSKE INTEGRACIJE

USPJEŠNA EVROPSKA GODINA ZA NAMA, PODSTICAJ ZA NOVE INTEGRACIJSKE POBJEDE 20-21

- Amb. Aleksandar Andrija Pejović, Državni sekretar Glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU

SEKRETARIJAT PREGOVARAČKE GRUPE 22-23

- Redakcija

EVROPSKA INTEGRACIJA, PROJEKAT CIJELOG DRUŠTVA 24-25

- Nada Vojvodić, savjetnik u kancelariji Glavnog pregovarača

KAKO SMO PRIPREMALI AKCIONE PLANOVE ZA 23. I 24. POGLAVLJE 26-28

- Miodrag Radović, Sekretar radnih grupa za 23.i 24.poglavlje

NATO

CRNA GORA PREUZELA PREDSEDAVANJE AMERIČKO-JADRANSKOM POVELJOM (A5).... 29-31

- Ljiljana Janković, Direktor direkcije za NATO

MEDIJI I NATO

ULOGA MEDIJA U PROCESU EVROATLANSKIH INTEGRACIJA 32-33

- Isidora Sekulić Šoč, novinarka Radio Televizije Crne Gore

EKONOMSKA DIPLOMATIJA

USPOSTAVLJANJE EFIKASNOG MEHANIZMA INTEGRISANE EKONOMSKE DIPLOMATIJE 34-37

- Biljana Šćekić, Generalni direktor generalnog direktorata za ekonomsku diplomatiju i kulturnu saradnju

CRNA GORA NA KORIDORU TAP-IAP PROJEKTA 38-39

- Redakcija

INTERVJU

CRNA GORA ĆE BITI PRVA SLJEDEĆA ČLANICA NATO-A 40-43

- Ivana Sutlić-Perić, ambasadorica Hrvatske u Crnoj Gori

MULTILATERALA

SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA ANALIZIRALA IZAZOVE KOJI SE TIČU BRZIH PROMJENA U SVJETSKOJ TRGOVINI 44-45

- Mr Zorica Marić Đorđević, ambasador, Stalni Predstavnik Crne Gore u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i Specijalni Predstavnik Crne Gore u Savjetu za ljudska prava Ujedinjenih nacija a u svjetskoj trgovini

„ZAPADNOBALKANSKA ŠESTORKA + 2!“? 46-48

- Tamara Mugoša, direktor Direkcije za susjedne zemlje Generalni direktorat za bilateralu

BILATERALNI ODNOSI

DIPLOMATIJA MALIH ZEMALJA U SAVREMENIM DIPLOMATSKIM ODNOSIMA 49-51

Đorđe Radulović, Ataše, Generalni direktorat za bilateralu

CRNA GORA I DIJASPORA

CRNA GORA I ISELJENIŠTVO 52-55

Gordan Stojović, direktor direkcije Generalni direktorat za konzularne poslove i dijasporu

KONZULARNI POSLOVI

ZASTUPANJE U PRUŽANJU KONZULARNIH USLUGA 56-57

Nikola Ivezaj, II Sekretar Generalni direktorat za konzularne poslove i dijasporu

PRILAGOĐAVANJE CRNE GORE STANDARDIMA EU, VIZNOJ POLITICI, MIGRACIJAMA, AZILU I READMISIJU 58-59

Radimir Sekulović, samostalni savjetnik Generalni direktorat za konzularne poslove i dijasporu

MLADI I DIPLOMATIJA

ŠESTA LJETNJA ŠKOLA ZA MLADE DIPLOMATE „GAVRO VUKOVIĆ“ 60-63

Milena Iličković, Aleksandar Obradović Korisnici Programa stručnog osposobljavanja u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija

FINANSIJE

IZVRŠENJE BUDŽETA MVPEI 64-65

Služba za finansijske poslove

Diplomarius

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Broj I Avgust, 2013. godine

izlazi: polugodišnje
izdavač: Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
za izdavača: Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Urednik: Gordana Jovanović

Redakcija: Nada Vojvodić, Tijana Vuković, Ivan Vučinić

Uređivački odbor:
Vladimir Radulović,
Aleksandar Andrija Pejović,
Predrag Stamatović, Nataša Jovović,
Željko Perović, Branislav Karadžić,
Damir Grbović, Dragana Radulović,
Ivana Petričević, Snežana Radović,
Biljana Šćekić

Urednik fotografije: Duško Miljanić

dizajn: Adil Tuzović

kontakt: Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima
tel: +382 (20) 241 416
e-mail: gordana.jovanovic@mfa.gov.me
web: www.mip.gov.me

adresa: Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

Dr Igor LUKŠIĆ, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Dalje ekonomsko povezivanje kroz infrastrukturne projekte, poput transjadranskog gasovoda, smanjivanje poslovnih barijera za građane i privredu, i dalja saradnja na planu borbe protiv organizovanog kriminala, su suština napora da se regionalne inicijative opredmete dodatnim sadržajem koji ima za cilj da afirmiše evropsku perspektivu zemalja regiona, kao i podstakne ekonomski razvoj u međuperiodu do sticanja članstva. Naš proaktivan pristup u prethodnim mjesecima na tom planu vjerujem da će biti materijalizovan kroz konkretne efekte u budućem periodu.

Ekonomaska diplomatija i saradnja sa dijasporom prioriteti MVPEI

Poštovani čitaoci,

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija pokrenulo je, po ugledu na druga ministarstva iz naše oblasti, periodični pregled brojnih aktivnosti koje se sprovode na planu diplomatije i evropskih integracija, u cilju dodatnog informisanja međunarodne i domaće javnosti, kao i povećanja transparentnosti rada MVPEI.

Građani postaju sve zainteresovaniji za različite sfere javnog djelovanja, a vanjski poslovi i pitanja evropskih integracija su uvijek u centru pažnje. Ne samo jedna od tradicionalnih funkcija države, koja u vremenu turbulencija, globalizacije, ekonomskih integracija, postaje sve važnija, već odgovorna i kvalitetna komunikacija sa inostranstvom omogućava i realnije sagledavanje domaćih prioriteti i obaveza. Govoriti o uspješnoj vanjskoj politici, u odsustvu konzistentne, prema budućim generacijama odgovorne unutrašnje politike, je nemoguće. Isto tako ignorisanje integracionih obaveza u današnjoj Evropi, kao posljedicu bi imalo samoizolaciju zemlje sa dugoročnim političkim, ekonomskim i bezbjednosnim posljedicama. Nespremnost da se razmišlja na drugačiji način u

odnosu na onaj koji dominira previše dugo našim društvom je istovremeno pokazatelj deprimirajuće inferiornosti.

Državotvorni prioritet bio je i zato mora ostati članstvo u EU i NATO. U periodu donošenja odluke za otvaranje pregovora o članstvu u EU, Crna Gora je imala najbolji rejting i međunarodnu poziciju u novijoj istoriji. Nedavno usvajanje ustavnih promjena, kao i implementacija akcionih planova za unaprjeđenje vladavine prava, uz adekvatan odnos prema još jednom broju pitanja, vodiće otvaranju pregovora u poglavljima 23 i 24, čime će se dati zamah pregovorima u mnogim drugim oblastima.

Ovo je od ključnog značaja, jer je kombinacija vladavine prava i ekonomskih sloboda jedina formula koja u dugom roku obezbjeđuje dinamičnost ekonomskog sistema i garantuje rast BDP, otvaranje novih radnih mjesta, odnosno rast životnog standarda. U tom smislu razvoj institucija koje obezbjeđuju dugoročno stabilan i predvidljiv poslovni ambijent, nezavisno od strukture Vlade u personalnom ili političkom smislu, je ključni doprinos dugoročnom ekonomskom boljitku koji generiše politički sistem. Zato je logično da je transfer

standarda koji karakterišu najbolju evropsku praksu jedini mogući odgovor, jer nije moguće, a ni oportuno transferisati standarde koji važe na drugim kontinentima. Što je dodatno za Crnu Goru važno, napori na tom planu čine evropske integracije i članstvo u NATO kompatibilnim.

U tom kontekstu, regionalna politika dobija dodatno na značaju. Dalje ekonomsko povezivanje kroz infrastrukturne projekte, poput transjadranskog gasovoda, smanjivanje poslovnih barijera za građane i privredu, i dalja saradnja na planu borbe protiv organizovanog kriminala, su suština napora da se regionalne inicijative opredmete dodatnim sadržajem koji ima za cilj da afirmiše evropsku perspektivu zemalja regiona, kao i podstakne ekonomski razvoj u međuperiodu do sticanja članstva. Naš proaktivan pristup u prethodnim mjesecima na tom planu vjerujem da će biti materijalizovan kroz konkretne efekte u budućem periodu.

Međunarodni odnosi u eri tehnoloških inovacija mijenjaju svoju dinamiku. Danas je korespondencija fleksibilnija, brža, u mnogome rasterećena protokola koji su diplomatiju karakterisali u ranijem vremenu, dok su ambasadori kao izaslanici

sve manje ekskluzivni pregovarači i prenosioci stavova, već sve više predstavnici države koji postaju „trgovački putnici“, čiji je primarni zadatak promovisanje države koju zastupaju. Zato je potrebno Crnu Goru što adekvatnije predstaviti na što je više relevantnih adresa pored Evrope. Istovremeno, to je nužno raditi na ekonomičan način. Zato smo u prethodnim mjesecima pokrenuli aktivnosti akreditacije nerezidentnih crnogorskih ambasadora pri više multilateralnih organizacija kako bi obezbijedili naše prisustvo u svim relevantnim forumima, kakvi su Organizacija Američkih Država, Afrička Unija, Organizacija Islamskih Zemalja i ASEAN. Uz određivanje nerezidentnih ambasadora u zemljama G20 u kojima ih nemamo, može se reći da smo zaokružili našu diplomatsku mrežu za nastupajući period.

Ovakav pristup u potpunosti korespondira sa dva specifična prioriteta u radu MVPEI, ekonomska diplomatija i saradnja sa dijasporom. Napori na tom planu, koliko god se trudili, nikada ne mogu biti dovoljni. Na određeni način se realizacija ovih prioriteta i prepliće. Zato je nužno stalno biti u potrazi za mehanizmima koji će omogućiti bolju prezentaciju razvojnih potencijala, odnosno uticati na interesovanje investitora s jedne, kao i uticati da se naša dijaspora osjeća uvaženom,

afirmisanom i dobrodošlom s druge strane. Iz tog razloga smo intenzivirali napore na realizaciji akcionog plana za saradnju sa dijasporom, što je jedna od najvažnijih obaveza.

Da bi MVPEI moglo da odgovori svim ovim izazovima, nužno je dalje jačanje ministarstva kao institucije, koje se, prije svega, odnosi na donošenje svih normativnih akata koji su nužni za dosljedno primjenjivanje Zakona o vanjskim poslovima. Vrlo zahtjevan posao se privodi kraju, kao i stvaranje uslova za tehničko unaprjeđenje rada ministarstva i DKP, kroz uvodjenje odgovarajućih standarda, istovremeno s ambicijom daljeg smanjenja troškova. Međutim, bez trajnog smještaja MVPEI, imajući u vidu sve zahtjeva tog posla, nećemo biti u prilici da dovršimo posao institucionalnog prepoznavanja i jačanja. Zato opredjeljenje da MVPEI u budućnosti svoje poslove obavlja u Prijestonici, doživljam kao institucionalno i istorijski odgovoran odnos prema ovoj tradicionalnoj funkciji države.

S poštovanjem
dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Pregled spoljno-političkih aktivnosti Vlade Crne Gore

ODRŽANE AMBASADORSKE KONSULTACIJE

Podgorica, 25-26. jul - Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija održalo je redovne ambasadorske konsultacije. U ovogodišnjim konsultacijama govorili su predsjednik Vlade Milo Đukanović, predsjednik Skupštine Ranko Krivokapić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković, ministar odbrane Milica Pejanović-Džurišić, ministar ekonomije Vladimir Kavarić i ministar turizma Branimir Gvozdenović, te predsjednik skupštinskog Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Miodrag Vuković. Učesnici su ocijenili da su napravljeni značajni pomaci na planu integracija Crne Gore u evropske i evro-atlantske strukture, te da je neophodno nastaviti sa aktivnom ekonomskom promocijom u inostranstvu i ostvarenim reformama u svim oblastima.

BRISEL: PUNA PODRŠKA BELGIJE CRNOGORSKIM ASPIRACIJAMA ZA ČLANSTVO U EU I NATO

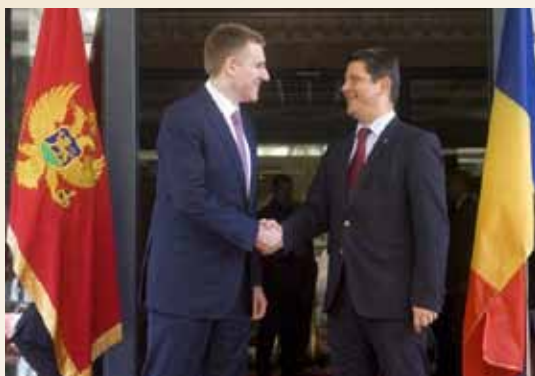
Brisel, 10. jul 2013. godine - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić tokom posjete Briselu imao je bilateralni sastanak sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Kraljevine Belgije, Didierom Rejndersom. Potpredsjednik Vlade Belgije Rejnders je pozitivno ocijenio ukupne bilateralne odnose i naglasio da postoji prostor za dalje unapređenje saradnje u brojnim oblastim od zajedničkog interesa, posebno snaženja ekonomskih veza. Rejnders je izrazio punu podršku Belgije crnogorskim aspiracijama za članstvo u EU i NATO.

CRNA GORA NAPRAVILA OPIPLJIV NAPREDAK U PROTEKLOM CIKLUSU MAP

Brisel, 10. jul - Na sastanku Sjeverno-atlanskog savjeta (NAC) i Crne Gore u ime NATO predsjedavao je zamjenik generalnog sekretara Aleksandar Veršbo, dok su crnogorsku delegaciju predvodili potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministar odbrane Milica Pejanović-Đurišić. Ministri Lukšić i Pejanović-Đurišić su informisali NAC o ostvarenom napretku Crne Gore u kontekstu sprovođenja trećeg Godišnjeg nacionalnog programa Crne Gore (ANP), čime je okončana realizacija trećeg ciklusa MAP. Konstatovano je da je treći ciklus MAP-a pokazao kontinuitet u reformama u ključnim oblastima i da je Crna Gora napravila opipljiv napredak u proteklom ciklusu MAP. Predstavnici NATO su ocijenili da je Crna Gora prepoznata kao konstruktivan akter i faktor stabilnosti na regionalnom planu i ohrabрили dalje sprovođenje reformi na putu dostizanja standarda za članstvo u NATO.

POTPISANI MEMORANDUMI IZMEĐU MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA CRNE GORE I MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA RUMUNIJE

Podgorica, 4. jul - Crna Gora je primjer za region i treba da dobije podršku za svoje evropske i evroatlantske integracije, kazao je šef rumunske diplomatije Titus Korlataan, naglašavajući da je njegova zemlja spremna da snažno pomogne ove procese. Sa Korlataanom su razgovarali predsjednik države i ministar vanjskih poslova, Filip Vujanović i Igor Lukšić. Lukšić i Korlataan su potpisali Memorandume o razumijevanju između dva Ministarstva o saradnji u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija i o saradnji dvije diplomatske akademije. Ministar vanjskih poslova Rumunije Titus Korlataan ponovio je zahvalnost građanima Crne Gore i svim nadležnim organima i službama za pruženu pomoć u nedavnoj saobraćajnoj nesreći u kojoj je smrtno stradalo 18, a povrijeđeno 29 rumunskih državljana.

DELEGACIJA CRNE GORE NA SVEČANOJ PROSLAVI PRIJEMA HRVATSKE U EVROPSKU UNIJU

Zagreb, 30. jun - Svečanosti u hrvatskoj prijestonici prisustvovalo je oko 120 predsjednika država, parlamenata, vlada, predsjednici Evropskog savjeta, Evropskog Parlamenta i Evropske Komisije, te brojni ministri i ambasadori. Među zvanicima su bili crnogorski zvaničnici – predsjednik države Filip Vujanović, predsjednik Vlade Milo Đukanović i potpredsjednik Vlade, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić.

PRINC ALBERT II OD MONAKA U POSJETI CRNOJ GORI

Budva, 20. jun - Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se u Miločeru sa princem Albertom II od Monaka, sa kojim je razgovarao o bilateralnim odnosima dvije države, kao i jačanju ekonomske saradnje. Tokom susreta razmotrene su mogućnosti dalje saradnje Crne Gore i Monaka, prije svega, u oblasti zaštite životne sredine, održivog razvoja i turizma.

PREDSJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ U ZVANIČNOJ POSJETI BRISELU

Brisel, 18. jun - Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović boravio je u zvaničnoj posjeti Briselu, gdje se sastao sa Štefanom Fileom, evropskim komesarom za proširenje i evropsku susjedsku politiku. Premijer Đukanović i evropski komesar sastali su se u veoma značajnom trenutku za evropske integracije Crne Gore, kada akcioni planovi za dva najbitnija poglavlja 23 – pravosuđe i temeljna prava i 24 – pravda, sloboda i bezbjednost – ulaze u završnu fazu za konačno usvajanje i kada se privodi kraju analitički pregled pravne tekovine Evropske unije. Premijer Đukanović je nakon sastanka rekao, kako da je dvočasovni razgovor sa komesarom Fileom bio prilika da se rezimira „ono što je na našoj relaciji rađeno poslednjih mjeseci i da postignu dogovor oko prioriteta za naredni period“. A ključna stavka u njihovom razgovoru ticala se vladavine prava, što nije ništa neuobičajeno, jer, kako je podsjetio premijer, „EU je upravo kroz novi model pregovora sa Crnom Gorom dala prioritet tim pitanjima u pregovorima sa zemljama kandidatima“. Premijer Đukanović i komesar File razgovarali su i o aktuelnim dešavanjima u regionu Zapadnog Balkana, ulozi Crne Gore u jačanju regionalne stabilnosti, načinima za unapređenje saradnje, kao i o aktuelnoj situaciji u Evropskoj uniji.

POTPISANI SPORAZUMI IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE NJEGOVOG PRESVIJETLOG VISOČANSTVA PRINCA OD MONAKA

Podgorica, 20. jun - U prisustvu Princa Alberta II, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i Hose Badia, ministar vanjskih poslova Monaka, potpisali su

Okvirni sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Njegovog Presvijetlog Visočanstva Princa od Monaka. Ministar održivog razvoja i turizma Branimir Gvozdenović i ministar vanjskih poslova Monaka

Hose Badia potpisali su Protokol o saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Njegovog Presvijetlog Visočanstva Princa od Monaka u oblasti održivog razvoja.

SKOPLJE: CRNA GORA PREUZELA PREDSEDAVANJE AMERIČKO-JADRANSKOM POVELJOM

Skoplje, 18. jun - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Skoplju na sastanku Partnerske komisije Američko-jadranske povelje na kojem je Crna Gora preuzela predsjedavanje ovim forumom od Republike Makedonije. Na sastanku, čiji je domaćin bio ministar vanjskih poslova Makedonije Nikola Poposki, učestvovali su visoki zvaničnici država članica inicijative, kao i zamjenik pomoćnika državnog sekretara SAD Filip Riker, uz prisustvo predstavnika Kosova i Srbije.

VILJNUS: LITVANIJA PRIJATELJ CRNE GORE

Viljnus, 17. jun - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u posjeti Litvaniji gdje je imao susrete sa ministrom vanjskih poslova Linasom Antanasom Linkevičiusom i potpredsjednikom Parlamenta, Vitautasom Gapšišom. Izrazivši zadovoljstvo odličnim bilateralnim odnosima, ministar Linkevičius je naglasio da Crna Gora, kao i sve zemlje regiona, u Litvaniji ima prijatelja. U tom kontekstu, podvukao je spremnost Litvanije da pruži neophodnu podršku, kako na ekspertskom, tako i političkom nivou, daljem toku pregovora. Tokom boravka u Viljnosu, potpredsjednik Lukšić i ministar Linkevičius potpisali su Memorandum o razumijevanju između Vlade Republike Litvanije i Vlade Crne Gore o saradnji u oblasti evropskih integracija.

KIJEV: PREDSEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ SASTAO SE SA PREDSEDNIKOM VLADE UKRAJINE MIKOLOM AZAROVIM

Kijev, 13. jun - Otvaranje spomenika Njegošu, potpisivanje više bilateralnih sporazuma i načelni dogovor o otvaranju avio linije između Podgorice i Kijeva, rezultat su boravka premijera Mila Đukanovića u Ukrajini. Đukanović je boravio u prvoj zvaničnoj posjeti Kijevu na poziv predsjednika Vlade Mikole Azarova. Posjeta je realizovana tokom održavanja velike biznis konferencije sa učesnicima iz više od 60 zemalja, od kojih je 11 iz Crne Gore. Tokom posjete potpisani su i sporazumi o međunarodnom drumskom prevozu putnika i roba, saradnji u oblasti zaštite od prirodnih i drugih katastrofa, saradnji u oblasti borbe protiv kriminala, o naučnoj i tehnološkoj saradnji i saradnji u oblasti politike mladih, fizičke kulture i sporta.

VALETA: POTPREDSJEDNIK VLADE IGOR LUKŠIĆ SASTAO SE SA MINISTROM VANJSKIH POSLOVA MALTE DŽORDŽOM VELOM

Valeta, 5. jun, 2013. - Crna Gora je napravila značajan iskorak na planu pridruživanja Evropskoj uniji, što joj je dodijelilo važnu lidrersku poziciju u regionu i od Malte ima punu podršku u nastavku integracionog procesa, potvrdili su lideri te države na sastancima sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Igorom Lukšićem. Potpredsjednik Lukšić je imao susrete sa ministrom vanjskih poslova Malte Džordžom Velom, sa predsjednikom Parlamenta Anđelom Feruđom i potpredsjednikom Vlade i ministrom za evropske poslove Luisom Grekom, kao i sa članovima Komiteta za vanjske i evropske poslove Parlamenta Malte.

ZAJEDNIČKE INICIJATIVE ZA DALJI INTEGRACIONI PUT I UNAPREĐENJE ŽIVOTA GRAĐANA REGIONA

Beograd, 30.05.2013. godine - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić tokom radne posjete Republici Srbiji sastao se sa najvišim državnim zvaničnicima te države. Predsjednik države Tomislav Nikolić kazao je u razgovoru sa potpredsjednikom Lukšićem da se iskreno raduje napretku odnosa dvije države, te da ima prostora za njihovo unpređenje u oblasti ekonomije, ali i kulture. Tokom susreta sa predsjednikom Vlade Ivicom Dačićem ocijenjeno je da Crna Gora i Srbija njeguju najtješnje odnose i da vlade dviju država treba da zajednički djeluju i rade na konkretnim inicijativama i projektima. Potpredsjednik Vlade Republike Srbije Aleksandar Vučić istakao je da su odnosi između Crne Gore i Srbije izuzetni i da bliski odnosi dvije prijateljske susjedne države treba pretočiti u konkretne ekonomske inicijative i projekte. Lukšić se sastao i sa ministrom spoljnih poslova Srbije Ivanom Mrkićem, sa kojim je razgovarao o novim regionalnim inicijativama. Potpredsjednik Vlade zaključio je posjetu sastankom sa predsjednikom Narodne Skupštine Nebojšom Stefanovićem.

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR PRAVDE DUŠKO MARKOVIĆ U ZVANIČNOJ POSJETI BERLINU

Berlin, 4. jun - Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković se susreo sa ministarkom pravde SR Njemačke Sabinom Lojthojser Šnarenberger sa kojom je razmijenio poglede o međunarodnoj pravosudnoj saradnji dvije države, dosadašnjoj saradnji u oblasti pravosuđa, ali i o aktuelnim aktivnostima Crne Gore na putu približavanja EU, sa osvrtom na izradu akcionih planova za poglavlja 23 i 24, kao preduslova otvaranja pregovora u ovim poglavljima ali i preduslova daljeg jačanja vladavine prava u Crnoj Gori. Drugog dana boravka Berlinu, potpredsjednik Vlade i ministar pravde razgovarao je sa sa Gunterom Krihbaumom, predsjednikom Odbora Bundestaga za pitanja EU, Zigfridom Kaudarom, predsjedavajućim Odboru Bundestaga za pravna pitanja, te Mihaelom Linkom, državnim ministrom u Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke. Oni su razmijenili poglede o aktivnostima Crne Gore na planu pristupanja Evropskoj uniji i izradi akcionih planova za poglavlja 23 i 24.

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR PRAVDE DUŠKO MARKOVIĆ U POSJETI HAGU

Hag, 29. maj - Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković posjetio je institucije EU i Kraljevine Holandije u Hagu: Evropsku jedinicu za pravosudnu saradnju EUROJUST, Ministarstvo bezbjednosti i pravde Kraljevine Holandije i Parlament Kraljevine Holandije. Potpredsjednik Marković sastao se i sa državnim sekretarom u Ministarstvu bezbjednosti i pravde Kraljevine Holandije Fredom Tevenom.

POTPREDSJEDNIK VLADE IGOR LUKŠIĆ BORAVIO U RADNOJ POSJETI BRISELU

Brisel, 28. maj, Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio u radnoj posjeti Briselu tokom koje je učestvovao na sastanku Savjeta ministara Jadransko-jonske inicijative (JJI), koji se održava u okviru slovenačkog predsjedavanja, i prisustvovao večeri koju za ministre vanjskih poslova priređuje visoka predstavnica za spoljne poslove i bezbjednosnu politiku EU Ketrin Ešton, te imao sastanake sa visokim zvaničnicima zemalja članica JJI. Tokom posjete Briselu potpredsjednik Lukšić se sastao sa poslanicima Evropskog parlamenta. Na sastancima je bilo riječi o novim idejama za regionalnu saradnju, kojima bi dodatno podržali planovi Regionalnog savjeta za saradnju.

POTPREDSJEDNIK VLADE RAFET HUSOVIĆ U ZVANIČNOJ POSJETI REPUBLICI TURSKOJ

Istanbul, 30.05. - U okviru posjete Republici Turskoj, potpredsjednik Vlade Crne Gore Rafet Husović sastao se sa ministrom za razvoj

Turske Dževdetom Jilmazom. Ministar Jilmaz je izrazio zadovoljstvo posjetom i ukazao na odlične odnose između Turske i Crne Gore. „Potpredsjednik Husović je istakao da je saradnja Crne Gore i Turske sveobuhvatna i dobra, ali je treba još dodatno unaprijediti naročito na ekonomskom planu. „Očekujemo nastavak dobre saradnje na ekonomskom planu, koji bi dodatno bio unaprijeđen i potpomognut prisustvom Zirat banke u Crnoj Gori“ - istakao je Husović.

BRISEL: POTPREDSJEDNIK VLADE DUŠKO MARKOVIĆ RAZGOVARAO SA GENERALNIM DIREKTOROM DIREKTORATA ZA PROŠIRENJE STEFANOM SANINOM

Brisel, 28. maj - Ustavne izmjene su, naravno, vrlo važno pitanje za poglavlja o vladavini prava. Mi smo uvjereni da će se parlament

kretati u dobrom smjeru i da će uspjeti da nađu zajednička rješenja za potrebne izmjene, kazao je generalni direktor Direktorata za proširenje Stefano Sanino, nakon razgovora sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem. „Veoma sam zadovoljan razvojem situacije i nadam se da će ova pitanja biti riješena prije kraja ljeta i da ćemo uspjeti da otvorimo poglavlja 23 i 24, te da će to ubrzati i otvaranje drugih poglavlja“, kazao je Sanino.

LUKŠIĆ-ŠPINDELEGER: AUSTRIJA OSTAJE POSVEĆEN PARTNER I PRIJATELJ CRNE GORE U NASTAVKU PREGOVARČKOG PROCESA

Beč, 16. maj - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić sastao se tokom radne posjete Beču sa vice-kancelarom i ministrom vanjskih poslova Austrije Mihaelom Špindelegerom. Špindeleger je kazao da je Crna Gora odlično započela pregovarački proces, uz ocjenu da Austrija ostaje posvećen partner i prijatelj Crne Gore u nastavku pregovaračkog procesa.

Potpredsjednik Lukšić se zahvalio na kontinuiranoj podršci Vlade Austrije ambicijama Crne Gore u integracionim procesima, kao i na nedavno organizovanoj međunarodnoj konferenciji „Zapadni Balkan na raskršću: izazov evropskih integracija u vrijeme krize“ u organizaciji Austrijsko-francuskog centra za zbližavanje u Evropi.

BRATISLAVA: PREDSDJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ UČESTVOVAO NA GLOBALNOM FORUMU O BEZBJEDNOSTI GLOBSEC 2013.

Bratislava, 17-18. april - Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Slovačkoj na poziv predsjednika Vlade Slovačke Roberta Fica. Premijer Đukanović je imao susrete sa predsjednikom države Ivanom Gašparovičem, predsjednikom Parlamenta Pavolom Paškom i istaknutim slovačkim privrednicima. Tokom posjete Bratislavi predsjednik Vlade Crne Gore bio je počasni gost vodećeg bezbjednosong i spoljnopolitičkog forumu u srednjoj Evropi – GLOBSEC 2013, koji se održao u Bratislavi. Premijer je imao izlaganje o

JEREVAN: CRNA GORA I JERMENIJA PRIVRŽENE JAČANJU POLITIČKIH I EKONOMSKIH VEZA

Jerevan, 07. maj - Crna Gora i Jermenija su privrženije jačanju političkih i ekonomskih veza, a posjeta potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i

evropskih integracija Igora Lukšića Jermeniji, koja je ujedno i prva posjeta jednog crnogorskog zvaničnika toj zemlji od obnove nezavisnosti, važan je pokretač budućih bilateralnih inicijativa – zaključak je sa sastanaka potpredsjednika Lukšića sa jermenskim zvaničnicima. Potpredsjednik Lukšić se sastao sa tamošnjim predsjednicima države Seržom Sargisijanom, skupštine Hovikom Abrahamjanom i vlade Tigranom Sargisijanom, kao i sa ministrom vanjskih poslova Edvardom Nalbandianom.

LUKŠIĆ - FILE: PRIVRŽENOST INSTITUCIJA ODGOVORNOM I KVALITETNOM VOĐENJU PROCESA PREGOVORA

Brisel, 24. april - Tokom boravka u Briselu potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić održao je sastanak sa Štefanom Fileom, komesarom za proširenje i susjedsku politiku. U fokusu razgovora bila je dinamika aktivnosti koje proističu iz evropske agende. Potpredsjednik Lukšić je sagovornika upoznao sa detaljima priprema za dalji proces pregovaranja, istakavši da će sadržajna komunikacija sa Evropskom komisijom i nastavak ekspertske podrške biti značajni za dalji evropski put. Komesar File čestitao je potpredsjedniku Lukšiću na nedavnom otvaranju i privremenom zatvaranju poglavlja 26

Obrazovanje i kultura. On je istakao važnost ispunjavanja zahtjevnih obaveza koje Crnu Goru očekuju u narednim fazama integracionog procesa, s posebnim naglaskom na oblast vladavine prava.

BRATISLAVA: PREDSDJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ UČESTVOVAO NA GLOBALNOM FORUMU O BEZBJEDNOSTI GLOBSEC 2013.

budućnosti Balkana i evropskoj politici proširenja u regiji. Pored Đukanovića na forumu su učestvovali i predsjednik Estonije Hendrik Ilves, predsjednik Vlade Slovačke Robert Fico, šefovi diplomatija Višegradske grupe- Slovačke, Poljske, Češke, Mađarske- Miroslav Lajčak, Radoslav Sikorski, Karel Švancerberg i Janoš Martonji, komesar za proširenje EU Štefan File, bivši savjetnik američkog predsjednika za nacionalnu bezbjednost Zbignjev Bžežinski, kao i drugi zvaničnici. Konferencija je bila prilika za brojne bilateralne susrete sa značajnim sagovornicima iz Evrope i SAD-a

koji se bave evroatlantskom bezbjednošću, kao i za dalje unapređenje regionalne saradnje, kroz susrete sa visokim zvaničnicima iz država Centralne i Istočne Evrope i Zapadnog Balkana.

POTPREDSJEDNIK LUKŠIĆ I MINISTAR MRKIĆ POTPISALI SPORAZUM IZMEĐU CRNE GORE I SRBIJE O UZAJAMNOM ZASTUPANJU I PRUŽANJU KONZULARNE ZAŠTITE I USLUGA U TREĆIM ZEMLJAMA

Podgorica, 19. april - Sporazum između Crne Gore i Republike Srbije, o uzajamnom zastupanju i pružanju konzularne zaštite i usluga u trećim zemljama, u Vili Gorica, potpisali su potpredsjednik vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministar spoljnih poslova Republike Srbije Ivan Mrkić. Ovaj susret je značajna potvrda da su dvije države posvećene razvoju najboljih mogućih odnosa, kako na bilateralnom planu, tako i u kontekstu integracionih procesa - kazao je Lukšić. Sagovornici su saglasili da je za dalju, evropsku budućnost država čitavog regiona veoma važno da pravovremeno donosimo kvalitetne odluke, koje će biti oslobođene tereta naše novije istorije, koje su utemeljene na dubokom međusobnom razumijevanju, dakle, odluke koje će podsticati razvoj i stabilnost naših država.

EŠTON: CRNA GORA IMA PUNO TOGA DA PONUDI REGIONU I EU; VAŽAN PARTNER EU I KONSTRUKTIVAN AKTER U REGIONALNIM ODNOSIMA

Podgorica, 15. april - Predsjednik Vlade Milo Đukanović primio je visokog predstavnika EU za vanjske poslove i bezbjednosnu politiku, baronesu Ketrin Ešton koja boravi u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori. Premijer je zahvalio na kontinuiranoj podršci evropskom putu Crne Gore, i upoznao visoku sagovornicu s opredjeljenjem Vlade da u novom mandatu prevashodno radi na poboljšanju života građana, što je u tijesnoj vezi s integracionim planovima naše države.

„Crna Gora ima puno toga da ponudi regionu i EU, od demokratske obnove nezavisnosti, preko vodeće pozicije u procesu evropskih integracija, dobrih odnosa sa susjedima bez otvorenih pitanja, pokazala se kao važan partner EU i konstruktivan akter u regionalnim odnosima” - ocijenila je visoka predstavnica EU za vanjske poslove i bezbjednosnu politiku Ketrin Ešton u razgovoru sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Igorom Lukšićem. Ešton je pohvalila učešće i doprinos Crne Gore u zajedničkoj vanjskoj i bezbjednosnoj politici EU ocijenila izvanrednim i iskazala zahvalnost za participaciju u donošenju važnih spoljno-političkih odluka, kao i na konkretnim aktivnostima u EU diplomatiji.

LAZOVIĆ: POLITIKA RAZVOJA CRNE GORE U SREDNJEM ROKU USMJERENA JE NA PAMETAN, ODRŽIV I INKLUZIVAN RAST

Istanbul, 9-12. april - Delegacija Vlade Crne Gore koju je predvodio potpredsjednik Vlade Vujica Lazović učestvovala je na 16. Evroazijskom ekonomskom samitu. Ovogodišnji panel o ekonomiji bio je posvećen globalnim izazovima i pitanju kako osigurati stabilno i održivo korišćenje prirodnih resursa. Lazović je naglasio da je Crna Gora, iako mala veličinom, zemlja velikih prirodnih potencijala. Prioritetni sektori razvoja identifikovani su u turizmu, energetici, industriji i poljoprivredi. Održivim razvojem i rastom ta četiri sektora, prirodni potencijali biće stavljeni u funkciju blagostanja građana kroz zapošljavanje i rast dohotka, u funkciju države kroz fiskalnu stabilnost i u funkciju investitora kroz dugoročno ostvarivanje profita. Među govornicima na ovogodišnjem Samitu su bili predsjednici Makedonije, Albanije i Kosova, predsjednik parlamenta Jordana, kao i predsjednik Međunarodne privredne komore, gradonačelnik Istanbula, potpredsjednici vlada, brojni ministri i predsjednici evropskih i azijskih kompanija. Na marginama samita potpredsjednik Lazović imao je bilateralni susret sa ministrom za komunikacione i informacione tehnologije u Vladi Republike Azerbejdžan Ali Abbasovim.

RASMUSEN: ODLUČNO PODRŽAVAMO PUT CRNE GORE KA ČLANSTVU U NATO

Brisel, 26. mart - Crna Gora je za kratko vrijeme napredovala na putu ka NATO i Vlada će nastaviti da radi na vladavini prava i povećanju podrške javnog mnjenja, ocijenjeno je na sastanku generalnog sekretara Alijanse, Ander Fog Rasmusena i premijera Mila Đukanovića. Crna Gora će, kako je naveo Rasmusen, što prije sprovede reforme brže postati članica NATO-a. Rasmusen je kazao da su vrata NATO-a otvorena za evropske demokratije, “koje ispunjavaju neophodne kriterijume za članstvo u Alijansi”. “Politika otvorenih vrata doprinosi evropskoj stabilnosti i naša vizija je da vidimo sve države zapadnog Balkana integrisane u evroatlantske strukture”, rekao je on.

PREDSJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ GLAVNI GOVORNIK NA PANELU „BUDUĆNOST EVROATLANTSKIH INTEGRACIJA”

Brisel, 16. mart - Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović bio je glavni govornik na debati „Budućnost evroatlantskih integracija” u okviru Briselskog foruma koji je počeo u petak u Briselu i gdje je učestvovalo 500 najuticajnijih političara, privrednika i intelektualaca iz Evrope i Sjedinjenih Američkih Država. Na panelu je učestvovao i zamjenik generalnog sekretara NATO Aleksandar Veršbou, predsjednik Odbora za vanjske poslove u parlamentu Njemačke Ruprecht Polenc i izvršni direktor McCain Instituta za međunarodno liderstvo

Kurt Voker, koji je ranije bio ambasador SAD pri NATO savezu. Vodeće teme osmog Briselskog samita u Steigenberger Grand hotelu bili su izazovi sa obje strane Atlantika: Sjeverna i Južna Evropa – sukob civilizacija, budućnost evroatlantskih integracija, ekonomsko partnerstvo SAD i EU, šta Evropa očekuje od Sjedinjenih Američkih Država, globalni trendovi – gledanje unaprijed, osjetljivost svijeta nakon krize, Mali i Sirija – suočavanje s trenutnim krizama, egipatski i arapski mediji nakon revolucije, ljudska prava i strana pomoć u Avganistanu nakon 2014. godine.

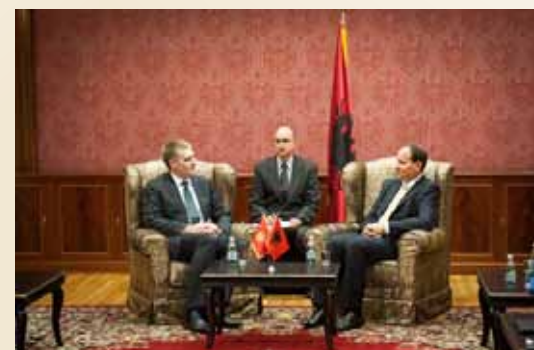
FRANCUSKA POZDRAVLJA NAPREDAK I NAČIN NA KOJI SU SPROVEDNE REFORME U CRNOJ GORI

Pariz, 14. mart - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić razgovarao je u Parizu sa ministrom vanjskih poslova Francuske Loranom Fabijusom i predsjednicom Komisije za vanjske poslove u Nacionalnoj skupštini Elizabet Gigu. „Francuska pozdravlja dosadašnji napredak i način na koji su sprovedne reforme u Crnoj Gori u procesu evropskih integracija. Uvjereni smo u Vaš uspjeh u pregovaračkom procesu i imamo puno povjerenje u Crnu Goru, puno toga je urađeno, predstoje vam izazovi i reforme koje treba sprovesti” - kazao je Fabijus. On je istakao da Crna Gora i Francuska imaju odlične odnose, koje treba ojačati kroz

konkretno projekte u oblasti ekonomije i kulture. Potpredsjednik Lukšić je kazao da je podrška Francuske važna za Crnu Goru i njenu dalju integraciju u EU i NATO. On je sagovornicima u Parizu ukazao na dostignuća Crne Gore u integracionim procesima.

USPJEH CRNE GORE OHRABRENJE ZA DALJI NAPREDAK REGIONA

Tirana, 11. mart, - „Impresivan uspjeh Crne Gore ohrabrenje je za dalji napredak svih država regiona u narednoj fazi integracija” – ocjena je najviših albanskih zvaničnika u Tirani tokom susreta sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Igorom Lukšićem. Potpredsjednik Vlade Lukšić boravio je u dvodnevnoj posjeti Republici Albaniji i sastao se sa predsjednikom Bujarom Nišanijem, predsjednikom Vlade Saljijem Berišom, predsjednikom Skupštine Jozefinom Topali i ministrom vanjskih poslova Edmondom Panaritijem. Na sastancima sa najvišim predstavnicima Republike Albanije, afirmisana je ključna uloga ekonomskih odnosa u budućoj bilateralnoj saradnji. Zaključeno je da povoljan politički ambijent treba što bolje valorizovati u tom cilju. Posebno mjesto u današnjim razgovorima imali su i inicijative u oblastima energetike, saobraćaja, turizma, životne sredine, obrazovanja, unapređenja prava manjina u obje zemlje.

NORVEŠKA CIJENI USPJEHE CRNE GORE U REFORMSKIM PROCESIMA

Oslo, 8. mart - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić razgovarao je u Oslu sa ministrom vanjskih poslova Norveške Espenom-Bartom Eideom. U fokusu razgovora bile su teme integracije Crne Gore u evropske i evroatlantske strukture, jačanja bilateralnih odnosa, kao i snaženja saradnje u multilateralnim okvirima. Visoko ocijenivši tradicionalno prijateljske odnose dvije zemlje, ministar Eide je podvukao da Norveška veoma cijeni uspjehe koje Crna Gora ostvaruje u reformskim procesima i istakao punu podršku Norveške njenim daljim evroatlantskim i evropskim aspiracijama. Tokom boravka u Norveškoj potpredsjednik Lukšić je imao razgovore u sjedištu Telenora sa izvršnim potpredsjednikom Telenor grupe Mortenom Karlsenom Sorbijem, šefom za strategiju i regulatorne poslove i članovima upravljačkog tima kompanije.

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA IGOR LUKŠIĆ SASTAO SE SA MINISTROM VANJSKIH POSLOVA ŠVEDSKE KARLOM BILTOM

Štokholm, 05. mart - Crna Gora je otpočela pristupne pregovore i foksirana je na poglavlja 23 i 24. To mora da bude osnova svega ostalog – rada na nekim najvažnijim pitanjima, kao što su organizovani kriminal i ekonomski razvoj, pitanja koja su važna za čitav region Zapadnog Balkana, poručio je u Štokholmu ministar vanjskih poslova Švedske Karl Bilt, nakon sastanka sa našim ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Igorom Lukšićem. Ministar Bilt je još jednom potvrdio podršku Švedske evropskim integracijama, kako naše zemlje, tako i cijelog Zapadnog Balkana. Potpredsjednik Lukšić se sastao i sa ministarkom za evropske poslove Birgitom Olson. Na sastanku je naglašeno da Crna Gora, „dosljednom primjenom reformi tokom ove godine može ostvariti važan napredak i iskoristiti pozitivan odnos prema politici proširenja“.

FINSKA SNAŽAN PROMOTER POLITIKE DALJEG PROŠIRENJA EU

Helsinki, 06. mart - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić razgovarao je u Helsinkiju sa ministrom vanjskih poslova Finske Erkiom Tuomiojom. Tokom susreta bilo je riječi o napretku koji Crna Gora ostvaruje u oblasti integracionih procesa, kao i o bilateralnim odnosima i regionalnim kretanjima. Ministar Tuomioja je naglasio da je Finska snažan promoter politike otvorenih vrata kad je u pitanju proces proširenja EU, uz dosljedno poštovanje propisanih uslova i kriterijuma za članstvo. U tom kontekstu, pozitivno je ocijenio rezultate koje Crna Gora ostvaruje u procesu evropske integracije i izrazio spremnost Finske da ponudi ekspertsku i drugu pomoć u ispunjavanju obaveza koje Crna Gora očekuju u okviru evropske agende, kao što je to bio slučaj i sa ostalim zemljama kandidatima. Tokom boravka u Helsinkiju, potpredsjednik Lukšić je razgovarao i sa predsjedavajućom Velikog odbora Parlamenta Finske koji se bavi EU poslovima Miapetrom Kumpulom – Natri.

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA IGOR LUKŠIĆ SUSREO SE SA MINISTROM VANJSKIH POSLOVA SR NJEMAČKE GVIDOM VESTERVELEOM

Berlin, 20-21. februar - Crna Gora je u većem dijelu izgradila svoju pregovaračku infrastrukturu, a vlasti će nastaviti sa izradom akcionih planova za otvaranje poglavlja 23 i 24, saopštio je crnogorski ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić. Lukšić je boravio u posjeti Berlinu gdje se sastao sa njemačkim kolegom Gvidom Vesterveleom. Vestervele je ocijenio da je Crna Gora mlada i dinamična zemlja sa ambicioznim planovima. „Pregovarački okvir je utvrđen i raduje nas da je Crna Gora uspjela da postigne ovakav napredak. Vestervele je poručio da je bitno da se sprovedu dalje reforme. „To smo dogovorili, a cilj mora da bude implementacija evropskih standarda u važnim oblastima kakve su vladavina prava i borba protiv kriminala“. Lukšić je kazao da su evroatlantske integracije strateški interes Crne Gore. „Ta dva procesa doživljavamo kao jedinstvene kampanje“. Potpredsjednik Lukšić, je prisustvovao i sjednici Odbora za evropske poslove njemačkog Bundestaga, kojim predsjedava Gunter Krihbaum.

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA IGOR LUKŠIĆ BORAVIO JE U PRVOJ ZVANIČNOJ POSJETI HRVATSKOJ

Zagreb, 19. februar - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u prvoj zvaničnoj posjeti Hrvatskoj gdje se sastao sa predsjednikom Hrvatske Ivom Josipovićem i šefom hrvatskog Sabora Josipom Lekom. Lukšić se takođe sastao sa potpredsjednicom hrvatske vlade i ministarkom vanjskih i evropskih poslova Vesnom Pusić sa kojom je potpisao ugovor o saradnji iz oblasti ekonomije i turizma. Najviši hrvatski zvaničnici poručili su da ta država snažno podržava integraciju Crne Gore u EU i NATO, te da ih raduje njen napredak i dinamika u tim procesima.

POTPREDSJEDNIK LUKŠIĆ SASTAO SE SA MINISTROM VANJSKIH POSLOVA MAKEDONIJE NIKOLOM POPOSKIM

Skoplje, 14.02.2013. - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić sastao se u Skoplju sa najvišim makedonskim zvaničnicima predsjednikom države Đorđem Ivanovim, predsjednikom Vlade Nikolom Gruevskim i ministrom vanjskih poslova Nikolom Poposkim. Tokom prve zvanične posjete Makedoniji, ocijenjeno je da Crna Gora i Makedonija baštine partnerstvo u integracionim procesima

i dobru saradnju na svim nivoima, uz ocjenu da je u narednom periodu treba dodatno ojačati u okviru regionalnih inicijativa. Takođe je ocijenjeno je da postojeći obim ekonomske saradnje između Crne Gore i Republike Makedonije ne odgovara realnim kapacitetima i razgovarano o mogućnostima za produbljivanje saradnje.

SANTJAGO: UČEŠĆE NA SAMITU POTVRĐUJE CRNU GORU KAO ODGOVORNOG PARTNERA MEĐUNARODNE ZAJEDNICE

Santjago, 26-27. januar 2013. - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Santjagu na Samitu šefova država i vlada Evropske unije i Zajednice latinoameričkih i karipskih zemalja. Na Samitu je učestvovalo 60 svjetskih lidera, među njima njemačka kancelarka Angela Merkel, predsjednik Vlade Francuske Jean-Marc Ayrault, premijer Španije Mariano Rajoy, predsjednik Evropskog savjeta Herman van Rompej, predsjednik Evropske komisije Žoze Manuel Barozo, predsjednici Brazila, Argentine, Meksika i dr. Crna Gora je prvi put pozvana da uzme učešće na Samitu, a cilj ovogodišnjeg Samita čija je posebna tema „Alijansa za održivi razvoj: Promocija kvalitetnih društvenih i ekoloških investicija“ je izgradnja strateškog saveza za održivi razvoj i stvaranje političke, ekonomske i energetske integracione šeme, uz istovremeno jačanje razvoja, rasta i smanjenja siromaštva.

PREDSJEDNIK VLADE CRNE GORE NA MIHENSKOJ KONFERENCIJI O BEZBJEDNOSTI

Minhen, 1-3. februar - Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović učestvovao je na Minhenskoj konferenciji o bezbjednosti, najznačajnijem bezbjednosnom forumu u svijetu koje se održava još od 1963. godine. Minhenska konferencija bila je dobra prilika za predstavljanje rezultata koje Crna Gora ostvaruje u procesu evropskih i evroatlantskih integracija i u sprovođenju ukupnih reformi. Na konferenciji je učestvovalo preko 300 državnika, a predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović je na marginama skupa imao brojne bilateralne susrete.

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se na marginama Minhenske bezbjednosne konferencije, sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Republike Slovačke Miroslavom Lajčakom, sa predsjednikom Evropske investicione banke Vernerom Hojerom. Premijer Đukanović razgovarao je sa predsjednikom Hrvatske Ivom Josipovićem, potpredsjednikom vlade i ministrom odbrane Izraela Ehudom Barakom, ministrima vanjskih poslova Rusije Sergejom Lavrovim, Bugarske Nikolajem Mladenovim i Kosova Enverom Hodžajem, američkim senatorom Džonom Mekejom, kao i poslanicima njemačkog Bundestaga: potpredsjednikom poslaničke frakcije CDU/CSU za spoljnu, odbrambenu i evropsku politiku Andreasom Šokenhofom, predsjednikom Odbora za pitanja EU Gunterom Krihbaumom, predsjednikom Odbora za spoljne poslove Ruprehtom Polencom i poslanikom CDU/CSU Roderihom Kajzevetrom.

PREDSJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ BORAVIO U ZVANIČNOJ POSJETI BRISELU

Brisel, 21. januar - Crna Gora, trenutni lider u evropskim integracijama u regionu Zapadnog Balkana, „definitivno ima evropsku budućnost“, a „otvaranje pristupnih pregovora sa Crnom Gorom je značajan signal cijelom regionu da su vrata EU otvorena“. To su, u Briselu, potvrdili crnogorskom predsjedniku Vlade Milu Đukanoviću najviši zvaničnici Evropske unije - predsjednici Evropskog savjeta i Evropske komisije - Herman van Rompej i Žoze Manuel Barozo. Sastanci su bili prilika da EK upozna sa naporima koje

Vlada ulaže na pripremi pregovaračkih struktura za dinamičnu i kvalitetnu i ovu posljednju fazu evropskog pridruživanja Crne Gore. „Impresioniran sam brzinom kojom ste zatvorili prvo poglavlje, a tiče se nauke i istraživanja. Mnogo važnije od brzine je kvalitet, a brzina uglavnom zavisi od posla koji je Crna Gora uradila. Iskustva koja imamo sa ostalim zemljama govore nam da to traži naporne reforme - političke, privredne i društvene. Premijer Đukanović je to objasnio vrlo jasno - neke od tih reformi su trebalo da se dogode i nezavisno od integracija u EU, vjerujem da su one u evropskom interesu, ali su prvenstveno u interesu Crne Gore“ - kazao je Barozo, zaključivši da je EK zadovoljna napretkom naše zemlje u smislu odlučnosti koju pokazuju crnogorske vlasti.

PREDSJEDNIK VLADE MILO ĐUKANOVIĆ U POSJETI UJEDINJENIM ARAPSKIM EMIRATIMA

Abu Dabi, 12-15. januar- Predsjednik Vlade Milo Đukanović boravio je u posjeti Ujedinjenim Arapskim Emiratom, gdje je učestvovao na Skupštini Međunarodne agencije za obnovljivu energiju i bio gost na svečanom otvaranju Svjetskog samita o energijama budućnosti. Politički odnosi Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata su izuzetno dobri i snažni i predstavljaju kvalitetnu osnovu za unapređenje saradnje u svim oblastim od obustranog interesa, ocijenjeno je na sastanku predsjednika Vlade Crne Gore Milo Đukanovića sa potpredsjednikom Vlade Abu Dabija Haza bin Zajed Al Nahajanom. Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se sa predsjednikom Federacije privrednih komora UAE Mohamed Thani Al Rumaithiem i privrednicima. Delegacija Vlade Crne Gore održala je prezentaciju investicionih potencijala Crne Gore u Privrednoj komori Abu Dabija, koja je okupila brojne biznismene i investitore iz ove zemlje zainteresovane za ulaganje u crnogorske projekte. Premijer Đukanović je na marginama Skupštine u Abu Dabiju imao više bilateralnih susreta među kojima i sa

Generalnim direktorom Međunarodne agencije za obnovljivu energiju Adnanom Aminom, koji je prošle godine boravio u posjeti Crnoj Gori, sultanom Al Džabaram, pomoćnikom ministra spoljnih poslova za klimatske promjene i direktorom MASDAR-a, kompanije koja je takođe iskazala interesovanje za saradnju sa Crnom Gorom. Na marginama skupa premijer Đukanović susreo se i sa ministrom energetike i industrije Katara Mohamed Bin Saleh Al Sadom. O mogućnosti saradnje u raznim oblastima, posebno u oblasti turizma, prema tržištu Bliskog istoka, premijer Đukanović je razmijenio mišljenja sa ministrom vanjskih poslova Albanije Edmondom Panaratiem. Na marginama Samita predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se sa predsjednikom Francuske Fransoa Olandom, predsjednikom Vlade Katara šeirom Hamadom bin Džasim Al Tanijem, ministrom vanjskih poslova UAE Abdulahom Bin Zajed Al-Nahijanom, vladarom Dubajja šeirom Mohamedom Bin Rašid Al-Maktumom, kraljicom Ranijom el Abdulah od Jordana i predsjednikom Kosova Atifetom Jahjagom.

Amb. Aleksandar Andrija PEJOVIĆ
Državni sekretar
- Glavni pregovarač za vođenje pregovora
o pristupanju Crne Gore EU

Uspješna evropska godina za nama, podsticaj za nove integracijske pobjede

Brisel, 15. april, otvaranje i
privremeno zatvaranje poglavlja 26. Obrazovanje i kultura

Polazeći od premise da je integracija u EU projekat cijelog društva kreirali smo jedan novi ambijent i model koji je i omogućio punu transparentnost, kvalitetnu razmjenu mišljenja i učešće svih društvenih subjekata u pregovaračkom procesu.

Crna Gora je na Međuvladinoj konferenciji 29. VI 2012. zvanično otpočela proces pristupnih pregovora s Evropskom unijom. Sumiranjem rezultata iz prve godine pregovora, možemo biti u potpunosti zadovoljni ostvarenim i reći da smo postavili solidne temelje za nove evropske uspjehe.

Prije svega, evropsku integraciju smo definisali ne samo kao vanjskopolitički prioritet Crne Gore, nego kao zajednički unutrašnji zadatak i cilj od čijeg ostvarenja će imati koristi svi naši građani. Polazeći od premise da je integracija u EU projekat cijelog društva kreirali smo jedan novi ambijent i model koji je i omogućio punu transparentnost, kvalitetnu razmjenu mišljenja i učešće svih društvenih subjekata u pregovaračkom pro-

cesu. Ovaj visoko participativni model je stvorio pozitivni sinergijski efekat, ojačao unutrašnje kapacitete kroz objedinjavanje znanja, iskustva, ekspertize i energije. Osim što je dao novi kvalitet cjelokupnom procesu, pokazao se kao dobra vježba za posao koji nas čeka i za suočavanje s izazovima na koje moramo uspješno i kvalitetno odgovoriti.

Prvu godinu pregovora obilježilo je formiranje pregovaračke strukture koja broji oko 1300 osoba i održavanje sastanaka eksplanatornog i bilateralnog skringinga koji su trajali od marta 2012. do 28. juna 2013. Skringing je pomogao da se sagleda stanje stvari u svim oblastima, kao i da se uoče najveći insitucionalni, pravni i investicioni izazovi za Crnu Goru.

Poseban uspjeh crnogorske administracije i cijelog društva u proteklih godinu dana predstavlja privremeno zatvaranje dva poglavlja 25. Nauka i istraživanje i 26. Obrazovanje i kultura, samo nekoliko mjeseci nakon zvaničnog otvaranja pregovora. Drugi, ne manje bitan uspjeh, čini finalizacija i usvajanje akcionih planova za 23. i 24. pregovaračko poglavlje, koji predstavljaju uslov za otvaranje pregovora u ovim oblastima. Ovi uspjesi su potvrda posvećenog rada, dobrih rezultata i stimulans da se nastavi još bolje.

U drugoj godini pregovora nastavljamo s reformama koje imaju za cilj dalju političku i demokratsku stabilnost, kreiranje ambijenta koji će unaprijediti ekonomski rast i razvoj u pravcu poboljšanja životnog standarda naših

građana i koji će imati konkretne pozitivne efekte u svim oblastima.

Osim rada na usklađivanju domaćeg zakonodavstva s evropskim propisima u svim oblastima i njegovoj adekvatnoj primjeni, fokus će biti na daljem jačanju našeg administrativnog kapaciteta i izgradnji novih institucija.

Članstvo u Uniji otvara mnoge mogućnosti, ali se za njih treba na vrijeme pripremiti jačajući vlastite kapacitete, izgrađujući ekspertizu kroz unapređenje potrebnih znanja, vještina i sposobnosti, jačanje konkurentnosti i podizanje kvaliteta. Zato pristupne pregovore treba shvatiti kao mehanizam koji će nas postepeno pripremiti za pravila koja važe unutar EU.

Prikaz onoga što u periodu do pristupanja moramo realizovati u svim oblastima, s jasno definisanim nosiocima odgovornosti, vremenskim rokovima i finansijskim sredstvima koja se moraju izdvojiti daćemo u Nacionalnom programu pristupanja. Radi se o dokumentu koji će biti finalizovan do kraja godine i koji će predstavljati naš orijentir prema članstvu u EU.

Činjenica je da proces pristupanja, sam po sebi predstavlja novinu i veliki izazov za crnogorsko društvo. Početne korake smo uspješno svladali, naučili mnoge lekcije. Iz svog i iskustva drugih izvukli pouke. Danas smo bogatiji za jednogodišnje iskustvo i spremniji dočekujemo nove evropske zadatke.

Crna Gora je u junu 2012. zvanično počela proces pregovora o pristupanju EU. U prvoj godini pregovaranja postavljeni su dobri temelji za izazove koji će uslijediti u narednim godinama i koji će Crnu Goru transformisati u društvo kakvo želimo. U toj prvoj godini odrađen je veliki posao u smislu konsolidacije pregovaračkog procesa kompletirana je pregovaračka struktura i sprovedena detaljna analiza nivoa usklađenosti crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske Unije.

No, uspjeh nije došao sam po sebi. Zasnovan je na posvećenom, odgovornom, stručnom i temeljnom radu, kao i na adekvatnom planiranju i dobroj koordinaciji cjelokupnog posla. Ove aktivnosti vrši Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija. Poseban dio Ministarstva, a ujedno i pregovaračke strukture čini Sekretarijat Pregovaračke grupe, čiji su članovi zaduženi za koordiniranje poslova koji proizlaze iz pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, pripremu analitičkog pregleda usklađenosti zakonodavstva CG s pravnom tekovinom EU, izradu izvještaja tokom pregovora, tehničku pripremu za rad radnih grupa za pregovore po pojedinim poglavljima, tehničku pripremu predloga pregovaračkih pozicija i pripremu sastanaka Državne delegacije i Pregovaračke grupe.

Sekretarijat je formiran u februaru 2012. Odlukom o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore EU. Ovaj tim danas čini devetnaest mladih ljudi koji su zaduženi za koordinaciju posla i staranje o efikasnosti rada radnih grupa. To su Milivoje, Tatjana, Damir, Milena, Marko, Zorka, Melita, Velimir, Srđan, Amina, Sanja, Đorđe, Ana, Vladana, Mitar, Miodrag, Jelena, Milena i Aleksandar.

Sekretari radnih grupa koordiniraju rad 33 radne grupe kroz pripremu materijala i orga-

nizaciju sastanaka u Crnoj Gori i Briselu. Iako pregovaračku strukturu čini oko 1300 stručnjaka iz svih društvenih oblasti, dobra organizacija i koordinacija posla omogućavaju da se posao odradi brže, bolje i efikasnije. Stoga je uloga Sekretarijata izuzetno važna. Ona konkretno podrazumijeva svakodnevnu komunikaciju s Evropskom komisijom i domaćim učesnicima u pregovaračkom procesu i koordinaciju aktivnosti, mnoštvo iščitanih materijala, pripremljenih informacija i prezentacija, organizovanih sastanaka, zabilješki, telefonskih poziva, mejlova, dopisa, instrukcija, teza i mnogo toga drugog.

Sastanci skrininga u Briselu tokom prethodne godine predstavljali su dodatno iskustvo za sekretare, koje im je donijelo nova poznanstva, zajednički rad s kolegama iz drugih resora i civilnog društva, što je ujedno bila i jedinstvena prilika da se saznaju i nauče nove stvari, obogati radno i životno iskustvo. Uslijedili su i prvi rezultati – otvaranje i privremeno zatvaranje pregovaračkih poglavlja 25 Nauka i istraživanje i 26 Obrazovanje i kultura.

Sekretarijat pregovaračke grupe kroz naporan rad, snažnu motivaciju i predanost teži viziji moderne, prosperitetne, evropske Crne Gore kao realnom, ostvarljivom cilju. Uspješno smo okončali prvu godinu pregovora, ali predstoje zahtjevnije pregovaračke faze. Pregovaračku strukturu očekuju novi izazovi na evropskom putu - za Sekretarijat pregovaračke grupe to konkretno znači finaliziranje izvještaja o poglavljima i rad na pregovaračkim pozicijama. Sekretarijat je svjestan predstojećih obaveza i nastojće da im odgovori, kao i do sada, na najefikasniji mogući način.

Redakcija

Sekretarijat pregovaračke grupe

Milivoje Jurišić
Sekretar Pregovaračke grupe

Tatjana Tomić
Sekretar RG 1, 6

Damir Šabanović
Sekretar RG 2, 19

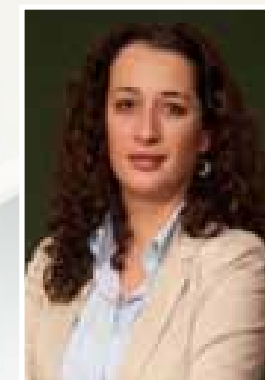
Milena Biro
Sekretar RG 3, 4, 5

Marko Mrdak
Sekretar RG 7, 8, 25

Zorka Kordić
Sekretar RG 9, 17

Melita Rastoder
Sekretar RG 10, 26, 28

Velimir Šljivančanin
Sekretar RG 11, 13

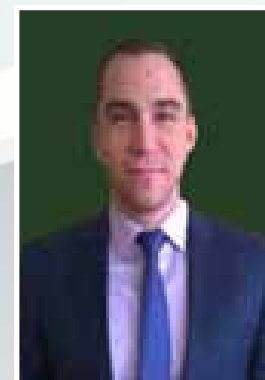
Srđan Četković
Sekretar RG 12

Amina Bajrović
Sekretar RG 14, 21

Sanja Radović
Sekretar RG 15, 27

Đorđe Janković
Sekretar RG 16, 29

Ana Tomković
Sekretar RG 18

Vladana Mitrović
Sekretar RG 20, 33

Mitar Đurović
Sekretar RG 22

Miodrag Radović
Sekretar RG 23, 24

Jelena Leković
Sekretar RG 30

Milena Šofranac
Sekretar RG 31

Aleksandar Nikčević
Sekretar RG 32

Sekretarijat je formiranu februaru 2012. Odlukom o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore EU. Ovaj tim danas čini devetnaest mladih ljudi koji su zaduženi za koordinaciju posla i staranje o efikasnosti rada radnih grupa. To su Milivoje, Tatjana, Damir, Milena, Marko, Zorka, Melita, Velimir, Srđan, Amina, Sanja, Đorđe, Ana, Vladana, Mitar, Miodrag, Jelena, Milena i Aleksandar.

Evropska integracija, projekat cijelog društva

Odmah nakon dobijanja „zelenog svjetla“ Evropskog savjeta za početak pregovora, Vlada Crne Gore je, u januaru 2012., krenula s intenzivnim pripremama za proces pristupanja. Od samog početka, Vlada se opredijelila za otvoren i inkluzivan pristup koji je, pored informisanja i dijaloga, podrazumijevao uključivanje predstavnika civilnog društva u pregovaračku strukturu. Nakon uspješno okončane prve godine pregovora, možemo reći da se ovaj mehanizam pokazao kao produktivan i doprinos kvalitetu vođenja procesa.

Pored kvalitetne saradnje u okviru pregovaračke strukture i zajedničkog rada na oblastima koje su predmet pregovaračkih poglavlja, kroz realizaciju brojnih projekata je ostvarena dobra saradnja i u pogledu informisanja građana o procesu pristupanja Crne Gore EU.

Opredijeljeni da proces pristupanja učine što transparentnijim i građanima objasne što članstvo u EU donosi, ali i s kojim izazovima se Crna Gora mora uspješno suočiti na putu do punopravnog članstva, predstavnici MVPEI su u proteklom periodu organizova-

Nada VOJVODIĆ
savjetnik u kancelariji Glavnog pregovarača

li i učestvovali u brojnim konsultacijama sa zainteresovanim stranama u cilju njihovog upoznavanja s tokom procesa, zahtjevima EU u konkretnim oblastima, kao i ulogom i doprinosom koji mogu dati svojim uključivanjem u proces.

Takođe, u sklopu projekata koje su sprovele partnerske nevladine organizacije, u saradnji s Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija i lokalnim samoupravama, organizovana je informativna kampanja u skoro

svim crnogorskim opštinama s ciljem unapređenja informisanosti građana o procesu pristupanja.

U 2013. je bilo nekoliko takvih projekata koje su sproveli FORS Montenegro, Centar za građansko obrazovanje i Eko Centar Delfin. Radi se o projektima Hajde da razgovaramo o EU, EU info Bus i EU znači DA u okviru kojih su učesnici projekata obišli devet sjevernih, šest centralnih i šest južnih opština.

Realizovane su brojne aktivnosti koje uključuju seriju radionica i predavanja za učenike osnovnih i srednjih škola, studente, organizacije civilnog društva, nezaposlene, debate i druge promotivne aktivnosti koje doprinose promociji vrijednosti Evropske unije, razumijevanju njenih politika, procesa evropske integracije, kao i izazova i koristi koje proizilaze iz budućeg članstva u EU.

Osim toga, u organizaciji ove tri NVO, Ministarstva, DEU i lokalnih samouprava, organizovano je obilježavanje Dana Evrope u Plavu, Beranama, Bijelom Polju, Podgorici i Herceg Novom. Ovi događaji su bili prilika da se građanima, u direktnoj komunikaciji, predstavi korist od budućeg članstva, ali i da se razgovara

o temeljitim reformama koje nas očekuju, o aktuelnim projektima, budućim potrebama i mogućim izazovima. Tokom proslava postavljeni su informativni štandovi na kojima su građani mogli da dobiju informacije o Evropskoj uniji i pripremama Crne Gore za članstvo putem raznovrsnog promotivnog materijala. Pored informativnih štandova, organizovani su i kvizovi znanja za učenike osnovnih škola, kreativne radionice, takmičenja u fudbalu, stonom tenisu i košarci, izložba likovnih radova, a mnogobrojnim prisutnim građanima su se obratili i zvaničnici koji su prisustvovali proslavi.

Nije izostala ni dobra saradnja s akademskom zajednicom. Predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija su učestvovali na predavanjima koja su održana na Fakultetu političkih nauka, Pravnom fakultetu, Fakultetu za državne i evropske studije, Ekonomskom fakultetu u Bijelom Polju i Univerzitetu Donja Gorica. Takođe, učestvovali su na konferencijama i panelima u organizaciji Evropskog pokreta u Crnoj Gori, Centra za demokratsku tranziciju i Centra za demokratiju.

Poseban doprinos diseminaciji informacija i uključivanju što većeg broja subjekata u proces dali su i Privredna komora Crne Gore,

Važan doprinos transparentnosti procesa dala je dobra saradnja sa medijima koji su ispratili sve naše evropske događaje i na taj način omogućili da dio Evrope uđe u svaki dom i da se proces pristupanja približi građanima.

Unija poslodavaca i Zajednica opština koje su bile domaćini više skupova na različite teme koje su imale za cilj da osvijetle različite aspekte procesa pristupanja, kao što su zaštita životne sredine, usklađivanje prava privrednih društava sa pravnom tekovinom Evropske unije, učesće i doprinos poslovnog sektora i lokalnih samouprava u procesu pristupanja.

Važan doprinos transparentnosti procesa dala je dobra saradnja sa medijima koji su ispratili sve naše evropske događaje i na taj način omogućili da dio Evrope uđe u svaki dom i da se proces pristupanja približi građanima.

Saradnja državne uprave i civilnog sektora se pokazala kao dobar pristup u procesu vođenja pregovora koji je rezultirao stvaranjem pozitivne sinergije cijelog društva i snaženju partnerstva i saradnje. Takođe, pomogao je da evropsku integraciju doživljavamo kao naš zajednički zadatak i cilj. Da obaveze na tom putu ne doživljavamo kao nešto što nam se nameće spolja, iz Brisela, nego kao našu unutrašnju potrebu, nešto na čemu treba da radimo skupa kako bismo zajedno izgradili bolje društvo.

Dan Evope, Herceg Novi, 10. maj, 2013.

Dan Evope, Bijelo Polje, 9. maj, 2013.

Dan Evope, Podgorica, 9. maj, 2013.

Kako smo pripremali akcione planove za 23. i 24. poglavlje

Crna Gora je prva zemlja na koju se primjenjuje takozvani "novi pristup" u pregovorima o pristupanju Evropskoj uniji, koji podrazumjeva da se poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava i 24. Pravda, sloboda i bezbjednost, otvaraju među prvima, a zatvaraju posljednja. S tim u vezi, Evropska komisija je odlučila da i prije zvaničnog otvaranja pregovora, sprovede proces analitičkog pregleda usklađenosti zakonodavstva s pravnom tekovinom EU (takozvani "skrining") za ova dva poglavlja.

U skladu sa ovom odlukom Evropske komisija, Vlada Crne Gore je 8. marta 2012. formirala Radne grupe za pripremu pregovora u ova dva poglavlja pravne tekovine i imenovala člana Pregovaračke grupe za ova dva poglavlja. Radna grupa za vođenje pregovora u 23. poglavlju broji 49 članova, dok radna grupa za 24. poglavlje okuplja 38 članova. Aktivno učesće u radnim grupama 23 i 24 bilježe predstavnici svih društvenih struktura-akademske zajednice i civilnog sektora.

Analitički pregled usklađenosti zakonodavstva s pravnom tekovinom EU za poglavlje 23. održan je 26. i 27. marta 2012. (eksplanatorni) i 30. i 31. maja 2012. (bilateralni), dok je za poglavlje 24. održan 28, 29 i 30. marta 2012. (eksplanatorni) i 23, 24. i 25. maja 2012. (bilateralni).

Miodrag RADOVIĆ
Sekretar radnih grupa za 23. i 24. poglavlje

Evropska komisija je nakon sprovedenog analitičkog pregleda, izradila Izveštaj koji je Crnoj Gori dostavljen 23. decembra 2012, uz pozivno pismo kiparskog predsjedništva EU, kojim se kao mjerilo za otvaranje pregovora u ova dva poglavlja, predviđa izrada detaljnih

akcionih planova, po svim podoblastima koje obuhvataju poglavlja. Tako je počela izrada akcionih planova za svako od poglavlja, s tim što je onaj za poglavlje 23 bio podijeljen na tri oblasti (pravosuđe, antikorupcija

i temeljna prava), dok je plan za poglavlje 24 podijeljen na 10 oblasti (migracije, azil, vizna politika, vanjske granice i Šengen, pravosudna saradnja u krivičnim i građanskim stvarima, policijska saradnja i borba protiv organizovanog kriminala, borba protiv terorizma, saradnju u oblasti droga, carinska saradnja i falsifikovanje eura).

Nakon dobijanja zvaničnog poziva da izradimo akcione planove, radne grupe su počele sa intenzivnim radom. Ustanovljena je dalja metodologija rada na ovim dokumentima. Kao ciljevi u akcionim planovima preuzete su direktno preporuke iz Izveštaja s analitičkog pregleda. Mjere u akcionim planovima su osmišljene u pravcu ispunjavanja preporuka iz Izveštaja s analitičkog pregleda. Aktivnosti predstavljaju konkretne korake unutar jedne mjere, koji se preduzimaju u cilju njezine realizacije.

Uvezanost akcionih planova sa stratejskim dokumentima Crne Gore je postignuta na način da su sve mjere koje se nalaze u akcionom planu usklađene s mjerama iz nacionalnih crnogorskih stratejskih dokumenata.

Rokovi se odnose na realizaciju svake aktivnosti pojedinačno. U tom kontekstu, određeni su prioriteti u realizaciji aktivnosti, i to prema sljedećoj strukturi dinamike realizacije:

- Kratkoročni prioriteti – obuhvataju aktivnosti koje će biti realizovane u 2013-2014. i određeni su na mjesečnom nivou;
- Srednjoročni prioriteti obuhvataju mjere koje će biti realizovane u 2015-2016. i određeni su na kvartalnom nivou;
- Dugoročni prioriteti – obuhvataju mjere koje će biti realizovane u 2017-2019. i određeni su na polugodišnjem nivou.

Indikatori su postavljeni u odnosu na svaku mjeru pojedinačno tako da olakšavaju način praćenja realizacije akcionog plana, kako u kvantitativnom, tako i u kvalitativnom smislu. Tamo gdje je to moguće su određene dvije vrste indikatora: indikator rezultata i indikator uticaja. Time se teži projektovanju jasnih rezultata, koji će ujedno prikazati i konkretan uticaj na poboljšanje standarda rada ili uopšte stanja u određenoj oblasti.

Indikator rezultata prati realizaciju određene aktivnosti do stepena usklađenosti sa pravnom tekovinom ili standardima EU u toj oblasti.

Radni doručak sa medijima, 28. jun, 2013.

O intenzivnom radu u poglavljima 23. i 24. govori i činjenica da je održano preko 300 sastanaka na nivou radnih grupa, na nivou koordinatora u konsultacijama sa EK ili sa ekspertima tokom misija u Crnoj Gori.

Indikator uticaja daje ocjenu stepena primjene novog standarda u odnosu na građane i sve zainteresovane strane.

Primjera radi, indikator kod izmjene ili donošenja nekog zakona nije samo njegovo usvajanje (indikator rezultata) već, ako je to moguće, i statistički podaci o primjeni zakona, izvještaji, istraživanja i sl, odnosno mjerljivi podaci kojima se ukazuje na ostvarene promjene u društvu (indikator uticaja).

Već postojeći projekti koji se realizuju kroz IPU I su osnov vremenskog planiranja mjera iz akcionih planova. U tom kontekstu, implementacija mjera iz akcionih planova zavisice od dinamike sprovođenja projekata kroz IPU. Isto će važiti i za aktivnosti za koje će biti odobrena sredstva iz IPA II (2014-2020).

Uz svaku pojedinačnu mjeru je određena institucija, odnosno tijelo, koje će biti odgovorno za njenu realizaciju. Kod pojedinih mjera koje zahtijevaju učesće više institucija i međusorsku saradnju na prvom mjestu je institucija koja je zaduzena da bude nosilac i koordinator realizacije aktivnosti, dok su druge institucije podrška za postizanje što kvalitetnijeg stepena realizacije.

Akcionim planom su definisana sredstva potrebna za realizaciju predviđenih mjera, pri čemu treba istaći da će izvori finansiranja biti u najvećoj mjeri budžet Crne Gore.

Imajući u vidu da je za realizaciju pojedinih mjera potrebna ekspertska podrška, predviđeno je angažovanje stranih eksperata kroz mehanizam podrške Tajeks. Kako su za realizaciju nekih mjera potrebna značajna finansijska sredstva, potencijalni izvori finansiranja mogu biti potencijalne donacije međunarodnih organizacija ili zemalja članica EU kroz projekte i bilateralne sporazume, kao i apliciranje za finansiranje kroz IPA II programiranje 2014-2020. Prioritetne aktivnosti iz ovog akcionog plana, u potpunosti su usklađene s prioritet-

nim aktivnostima za finansiranje iz IPA II.

O intenzivnom radu u poglavljima 23. i 24. govori i činjenica da je održano preko 300 sastanaka na nivou radnih grupa, na nivou koordinatora u konsultacijama sa EK ili sa ekspertima tokom misija u Crnoj Gori.

Podrška nije izostala ni od Evropske komisije sa kojom je održavana redovna i konstruktivna komunikacija. Tako su posredstvom Tajeksa, tokom marta su u Crnoj Gori boravili eksperti iz zemalja članica EU, za svaku podoblast obuhvaćenu akcionim planovima i zajedno sa crnogorskim kolegama radili na unapređenju tekstova akcionih planova.

Da bi se procijenilo stanje u praksi i dali konkretni savjeti za dalje unapređenje planova, tokom aprila je održano 7 ekspertskih misija za ova dva poglavlja. Za poglavlje 23 održane su misije u oblasti pravosuđa, antidiskriminacije, represije i prevencije korupcije, a za poglavlje 24 za oblasti vanjskih granica, borba protiv organizovanog kriminala i azila i migracija.

Da bi proces izrade akcionih planova bio što transparentniji, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je objavilo akcione planove, kako bi se zainteresovana javnost mogla uključiti i dati podršku svojim sugestijama i komentarima. S tim u vezi, 20. V 2013. održan je konsultativni sastanak sa predstavnicima civilnog sektora, međunarodnih organizacija i ostalom zainteresovanom javnošću, na kojima su razmatrane mogućnosti za dalje unapređenje akcionih planova. Sve komentare i sugestije, radne grupe su uzele u obzir i u velikoj mjeri uključile u postojeći tekst akcionih planova.

Nakon 6 mjeseci intenzivnog rada, Vlada Crne Gore je usvojila akcione planove za poglavlja 23 i 24, na sjednici od 27. juna 2013. Nakon usvajanja akcionih planova, slijedi faza realizacije mjera, monitoringa i izvještavanja.

Za nadgledanje i izvještavanje o realizaciji obaveza iz akcionih planova zaduzena je Radna grupa, zatim član Pregovaračke grupe, glavni pregovarač, Kolegijum za pregovore i Vlada Crne Gore. Monitoring implementacije akcionog plana podrazumijeva postojanje koordinatora za pojedine oblasti iz akcionog plana. Koordinator će direktno saradivati sa kontaktnim osobama iz organa nadležnih za realizaciju predviđenih aktivnosti i od njih dobiti informacije o svim relevantnim pitanjima značajnim za realizaciju. To znači da će biti određeno lice odgovorno za izvještavanje o realizaciji određenih mjera.

Kontakt osobe će svaka tri mjeseca izvještavati koordinate u Radnoj grupi, koji na osnovu tih podataka pripremaju polugodišnji izvještaj o preduzetim aktivnostima. Ovako sačinjen šestomjesečni izvještaj odobrava Šef radne grupe i član Pregovaračke grupe, nakon čega se on dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija. Izvještaj zatim usvaja Vlada i nakon toga se dostavlja Evropskoj komisiji. Izvještaji će, osim podataka o realizovanim mjerama, sadržati i podatke o eventualnim poteškoćama u njihovoj realizaciji i razlozima neispunjavanja obaveza iz Akcionog plana.

Kako bi se dosljedno pratilo pismo predsjedništva EU i Izvještaj EK s analitičkog pregleda, a Akcioni plan prilagodio dinamičnom procesu razvoja nacionalnog zakonodavstva i relevantne pravne tekovine EU iz poglavlja 23 i 24, akcioni plan je predviđen da se inovira nakon dvije godine, kako bi se pružili detalji za sprovođenje srednjoročnih mjera (2015 – 2016), i detalji dugoročnih mjera (2017 i dalje). To će biti prilika da se sagledaju rezultati prethodne faze primjene, stvarni uticaj mjera i njihove posljedice.

Crna Gora preuzela predsjedavanje Američko-jadranskom Poveljom (A5)

Ljiljana JANKOVIĆ,
direktor direkcije za NATO

Američko-jadranska povelja se potvrdila kao važan forum i instrument jačanja regionalne saradnje i kanalisanja evroatlantskih aspiracija regiona Jugoistočne Evrope. Povezivanje zemalja u okviru Povelje nesumnjivo igra vrlo važnu ulogu u regionu i neodvojivo je od ostalih aktivnosti koje države Zapadnog Balkana preduzimaju u namjeri da postanu članice NATO-a.

Po uzoru na Američko-baltičku povelju¹, ministri tri zemlje Jugoistočne Evrope - Hrvatske, Albanije i Makedonije su 2. maja 2003. godine, uz prisustvo državnog sekretara SAD Kolina Pauela, u Tirani potpisali Jadransku povelju. Povelja je predviđala trilateralnu saradnju u cilju ispunjavanja uslova članstvo u NATO-u. Poveljom se NATO poziva da napredak tri zemlje procjenjuje prema individualnim dostignućima svake države potpisnice. Dokumentom se ističe

¹ Tri baltičke države, Estonija, Litvanija i Letonija, uz sponzorstvo SAD, pokrenule su regionalnu saradnju kako bi razmjenom iskustava ubrzali reformu u oblasti obrane, poboljšali stabilnost u regiji i ubrzali ulazak u NATO

Planovi i značaj predsjedavanja Crne Gore A5

Crna Gora po drugi put predsjedava A5 od 1. jula do 31. decembra 2013. godine. Crna Gora je preuzela predsjedavanje od Makedonije na sastanku Partnerske komisije 18. juna u Skoplju. U okviru crnogorskog predsjedavanja organizovaće se redovni sastanci političkih direktora ministarstava vanjskih poslova i ministarstava odbrane, kao i sastanci Partnerske komisije A5 u formatu ministara vanjskih poslova i ministara odbrane.

Naš fokus ostaje na jačanju saradnje u okviru Inicijative. To podrazumijeva nastavak doprinosa globalnoj bezbjednosti i daljem napretku njenih članica ka članstvu u NATO. Tokom svog predsjedavanja, Crna Gora planira da organizuje nekoliko tematskih seminara. U septembru je planirano održavanje seminara o ulozi žena u izgradnji integriteta i promovisanju dobre prakse u sektoru odbrane i bezbjednosti. U oktobru želimo da se posvetimo diskusiji o najboljim načinima za implementaciju komunikacione strategije i ulozi javne diplomatije u procesu evroatlantskih integracija. Uz pomoć naše NATO kontakt Ambasade Slovenije, planiramo da organizujemo studijsku posjetu, u cilju upoznavanja sa najboljim praksama u implementaciji partnerskog cilja: „Stabilizacija i rekonstrukcija – interesorna saradnja“.

Crna Gora naročitu pažnju poklanja jačanju saradnje u širem regionalnom kontekstu. U tom smislu, želimo da organizujemo sastanak ministara vanjskih poslova zemalja A5 sa zemljama Američko-baltičke povelje. Cilj je promocija saradnje i razmjena mišljenja i ideja između dvije Povelje. Ovu priliku bismo iskoristili za razgovor o saradnji sa partnerima obje Povelje: Srbijom, Kosovom, Slovenijom i Gruzijom.

Poveljom se NATO poziva da napredak tri zemlje procjenjuje prema individualnim dostignućima svake države potpisnice. Dokumentom se ističe važnost jačanja demokratije i demokratskih institucija, civilnog društva, vladavine prava i zaštite ljudskih prava i sloboda, tržišne ekonomije i NATO kompatibilne vojne snage, suzbijanja terorizma, prekograničnog kriminala i oružja za masovno uništenje. Povelja podstiče započete reforme oružanih snaga u tri zemlje kao i njihovu međusobnu vojnu saradnju.

Sastanak A5, Skoplje, 18. jun

Naš fokus ostaje na jačanju saradnje u okviru Inicijative. To podrazumijeva nastavak doprinosa globalnoj bezbjednosti i daljem napretku njenih članica ka članstvu u NATO. Tokom predsjedavanja, Crna Gora planira da organizuje nekoliko tematskih seminara. U septembru je planirano održavanje seminara o ulozi žena u izgradnji integriteta i promovisanju dobre prakse u sektoru odbrane i bezbjednosti.

važnost jačanja demokratije i demokratskih institucija, civilnog društva, vladavine prava i zaštite ljudskih prava i sloboda, tržišne ekonomije i NATO kompatibilne vojne snage, suzbijanja terorizma, prekograničnog kriminala i oružja za masovno uništenje. Povelja podstiče započete reforme oružanih snaga u tri zemlje, kao i njihovu međusobnu vojnu saradnju.

Prijemom dva nova člana – Crne Gore i BiH – na sastanku ministara vanjskih poslova Jadranske povelje 4. decembra 2008. u Helsinkiju (održanom na marginama Ministarskog sastanka OEBS-a), Povelja je proširila svoje djelovanje i promijenila ime u A5. Na ovaj način ojačana je ideja o regionalnom povezivanju i otvorena mogućnost za uključivanje ostalih država Zapadnog Balkana u rad

A5, kada se za to steknu uslovi. Crna Gora je od prijema u Povelju aktivno učestvovala na svim sastancima, u okviru kojih je istaknut njen značaj za stabilnost i dalji ekonomski razvoj regiona i promovisanje evroatlantskih vrijednosti država članica.

Jadranskom poveljom osnovana je Partnerska komisija sa zaduženjem da postavlja političke

Prethodno predsjedavanje Crne Gore A5

Crna Gora je prvi put predsjedavala Američko-jadranskom poveljom u periodu januar-jun 2011. godine. U okviru crnogorskog predsjedavanja realizovani su brojni sastanci i seminari na političkom i vojnom nivou. Glavna realizovana aktivnost je bila slanje zajedničkog regionalnog tima u Avganistan, u okviru ISAF-a u vidu podrške NATO Misiji za obuku (NATO Training Mission). Zemljama A5 se pridružila i Slovenija, čime je obezbijedeno puno regionalno učešće i saradnja na ovom polju. Ovom inicijativom još jednom je potvrđena spremnost zemalja regiona da, pored individualnog angažmana u Avganistanu, zajednički pruže podršku u procesu obuke avganistanske vojske, što je od strane NATO prepoznato kao ključni element za uspjeh cjelokupne misije. Veliki uspjeh crnogorskog predsjedavanja predstavlja i učešće generalnog sekretara NATO Andersa Fog Rasmusena na završnom sastanku Partnerske komisije A5 u Budvi, što je prvi put da je generalni sekretar prisustvovao ministarskom sastanku u okviru ovog foruma.

Aktuelni trenutak u procesu integracije Crne Gore u NATO

NATO i zemlje članice su već pokazale da veoma cijene ulogu Crne Gore u regionu, što pokazuje značaj koji pridaju stabilizaciji Zapadnog Balkana. Zajednička izjava sa samita u Čikagu bila je veoma važna za Crnu Goru, jer je u njoj nedvosmisleno podržana politika otvorenih vrata i nastojanja aspiranata ka članstvu na osnovu individualnih rezultata. Stoga predstoje intenzivne aktivnosti u saradnji sa NATO i bilateralno, prema zemljama članicama, kako bi se predstavili rezultati i potencirale prednosti Crne Gore kao buduće članice. U ovom kontekstu, od posebnog značaja će biti ovogodišnje predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom.

smjernice za međusobnu saradnju. Sastanci ove Komisije održavaju se jednom do dva puta godišnje na nivou ministara vanjskih poslova ili njihovih pomoćnika. A5 ima tri foruma, na nivou ministara vanjskih poslova, ministara odbrane i načelnika generalštabova.

Ove godine se obilježava deset godina od osnivanja Jadranske povelje. Dostignuća u posljednjih deset godina, kao što su članstvo Albanije i Hrvatske u NATO, prijem novih država u Jadransku povelju, zajednički doprinos članica Povelje borbi protiv terorizma

i jasna posvećenost evro-atlantskim i evropskim integracijama, potvrdili su uspjeh rada i kontinuirani napredak Povelje.

Karakter, opseg i nivo aktivnosti koje se odvijaju unutar Povelje vrlo je širok - od sastanaka na visokom nivou, ekspertskih sastanaka, pa do vojnih vježbi s velikim brojem učesnika. Po opsegu najsadržajnija je saradnja iz oblasti odbrane i bezbjednosti.

Uloga medija u procesu evroatlantskih integracija

Isidora SEKULIĆ ŠOĆ,
novinarka Radio Televizije Crne Gore

ako znamo da je državni interes i jedan od spoljnopolitičkih prioriteta i ciljeva, članstvo Crne Gore u NATO savezu, onda moramo znati i da dobar dio uspješnosti tog puta zavisi od adekvatnog predstavljanja tog procesa našoj javnosti.

Građani moraju da znaju šta je NATO, na kojim principima je utemeljen, koje koristi donosi članstvo u tom prestižnom klubu, a koje su mu eventualne mane. Već tu dolazimo do nesporne, itekako važne uloge medija koji su kontakt, tzv. link između subjekta i objekta (NATO i građana).

U periodu koji slijedi, crnogorska javnost mora imati na raspolaganju, prije svega, tačnu, konciznu, objektivnu informaciju. Medijsko predstavljanje Alijanse i našeg puta kojim se krenulo mora da bude kontinui-

rano, a ne kampanjski. Građani se ne ubjeđuju, pridobijaju, već informišu. To mora da bude misija svih medija u Crnoj Gori.

Javni servis kao krovna medijska kuća, u tom poslu mora biti posebno odgovorna, profesionalna i jasna. Emisija NATO-INFO, ima zadatak da građanima otkloni dileme i nedoumice o Sjevernoatlantskom savezu. Razni su vidovi bavljenja temom: od anketa, sučeljavanja različitih mišljenja, iskustava drugih zemalja koje su prolazile istom trasom i čija iskustva i pomoć mogu biti dragocjena.

Važno je čuti riječ diplomata, međunarodnih, ali i domaćih zvaničnika, istaknutih javnih ličnosti, mladih, ali i građana uopšte. Da bi se otvorio širi dijalog važno je čuti i mišljenje protivnika, kako bi vidjeli da li su istorijski i emotivni razlozi i dešavanja iz 1999. godine, jedini argument za kojim posežu kada kažu da ne žele Crnu Goru u NATO porodici.

Forma emisije NATO-INFO je kratkog, kolažnog tipa, sastavljena iz nekoliko segmenata, gdje su stalne rubrike-vijesti iz NATO-a, posjeta crnogorskim gradovima, neposredan razgovor sa građanima, predstavnicima

opština, zatim riječ javnih ličnosti (sportisti, glumci, muzičari, studenti...), a tu su i kraći intervjui sa eminentnim sagovornicima.

Pored ove, važnim smatram i pokretanje emisije debata tipa, nešto poput otvorenog studija, gdje bi u trajanju od nekih 50-tak minuta učesnici (međunarodni zvaničnici, predstavnici političkih partija, akademskih zajednica, univerzitetski profesori, ekonomisti, biznismeni, NVO), razgovarali na različite NATO teme. Jedna emisija bi se mogla baviti NATO-om imajući u vidu da je sve više politička, pa onda vojna organizacija, njegovim bezbjednosnim i političkim benefitima, druga pak ekonomskim koristima, rastu investicija nakon učlanjenja i privrednih subjekata, zatim humanitarni aspekt, solidarnost, iskustvo tokom sniježnog nevremena, vojna neutralnost, imamo li kapacitet i novac za tako nešto ili je rješenje za nas u kolektivnom sistemu bezbjednosti, kompatibilnost evropskih i evroatlantskih integracija...

Važno je intenzivirati priču i raditi ozbiljno kao da će poziv uslijediti sutra i spremno ga dočekati kada god dođe.

Uspostavljanje efikasnog mehanizma integrirane ekonomske diplomatije

Biljana ŠČEKIĆ, Generalni direktor generalnog direktorata za ekonomsku diplomatiju i kulturnu saradnju

Vlada Crne Gore je usvojila plan razvoja ekonomske diplomatije, koji obuhvata model ekonomske diplomatije i plan aktivnosti za ovu godinu.

Najbolji primjer značaja ekonomske diplomatije je nedavni odabir TAP projekta za ga-

sovod koji potvrđuje opravdanost Vladinog opredjeljenja da ekonomsku diplomatiju definiše kao jedan od svojih prioriteta, jer su, između ostalog, upravo aktivnosti dva ministarstva (MVPEI i ME) putem regionalne inicijative doprinijele ovom strateškom projektu.

Dakle, prepoznajući značaj, Vlada je nedavnom izmjenom Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, međunarodne ekonomske odnose prenijela u nadležnost MVPEI, dok je novim Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji MVPEI uspostavljen novi sektor za ekonomsku diplomatiju.

Da bi se to postiglo neophodno je prvenstveno promovisati Crnu Goru kao brend i kao investicionu destinaciju na bilateralnom, regionalnom i globalnom planu, što je preduslov da bi aktivnosti na promociji izvoza i stranih investicija dale rezultate.

Na taj način su stvoreni uslovi za uspostavljanje efikasnog mehanizma integrisane ekonomske diplomatije, kako bi se ostvarila koordinacija i sinergija svih institucija i organizacija koje su dio tog procesa (npr. državnih organa, poslovnih udruženja i posebno diplomatsko-konzularnih predstavništava).

Na osnovu analize iskustava drugih zemalja u domenu ekonomske diplomatije, Vlada se opredijelila za model koji podrazumijeva integrisanu ekonomsku diplomatiju na nivou

Ministarstva vanjskih poslova, poput npr. Danske i Slovenije. Nedavno je i Francuska (u martu 2013.) takođe uspostavila sektor za ekonomska pitanja u MVP.

Aktivnosti ekonomske diplomatije biće na liniji, odnosno u funkciji, Vladinih prioriteta usmjerenih na postizanje ekonomskog rasta i kreiranje radnih mjesta kroz podršku preduzećima da učestvuju na inotrištima i realizuju/povećaju izvoz, kao i privlačenje biznisa i direktnih stranih investicija u Crnu Goru.

Da bi se to postiglo neophodno je prvenstveno promovisati Crnu Goru kao brend i kao investicionu destinaciju na bilateralnom, regionalnom i globalnom planu, što je preduslov da bi aktivnosti na promociji izvoza i stranih investicija dale rezultate.

To potvrđuju, između ostalog, i rezultati istraživanja koje je urađeno na uzorku od 200 kompanija US Fortune 500, koji pokazuju da 72% ispitanika ukazuje na jaku vezu između

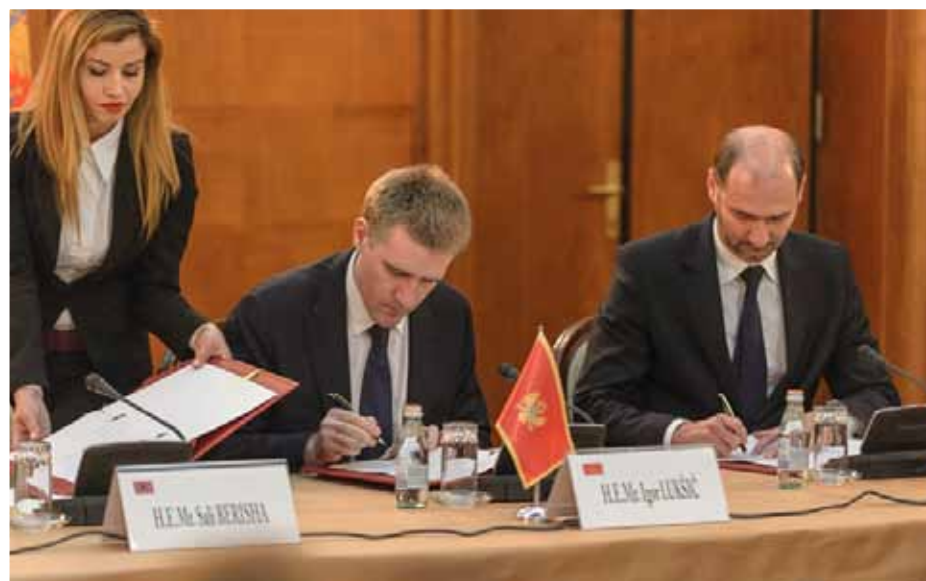
nacionalnog imidža i kupovine inostranih proizvoda i usluga, dodajući konkretnu povezanost između korporacijskog brenda i nacionalnog identiteta.

Države moraju konstantno unapređivati svoj brand jer „promjena realnosti i konteksta moraju uticati na promjenu percepcije“. Ovo se posebno odnosi na tranzicione zemlje i one u razvoju koje su pretrpjele značajne promjene i napredak a o čemu se ne zna dovoljno.

U tom kontekstu, u narednom periodu, u saradnji sa relevantnim insitucijama realizovaće se značajne aktivnosti, između ostalog, na promociji Crne Gore kao brenda i investicione destinacije. Takođe, ćemo predstaviti razvijene projekte poput energetskih potencijala, kao i naše proizvode, na način koji će ih najbolje približiti i zainteresovati investitore.

Biljana ŠČEKIĆ, Generalni direktor
Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju
i kulturnu saradnju

Crna Gora na koridoru TAP-IAP projekta

Tirana, potpisivanje Memoranduma o razumijevanju za podršku i saradnju u realizaciji Transjadranskog i Jonsko-jadranskog gasovoda, maj, 2013.

potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je 12. juna ove godine u Dubrovniku na Zajedničkom sastanku ministara vanjskih poslova zemalja Transjadranskog gasovoda (TAP) i Jonsko-jadranskog gasovoda (IAP).

Ministri Crne Gore, Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Grčke i Italije saglasili su se da će jaka politička posvećenost i puna podrška Trans-jadranskom gasovodu doprinijeti daljem jačanju regionalne energetske stabilnosti koja je značajna za dalji sveukupni razvoj i prosperitet. Oni su se složili da su projekti poput Trans-jadranskog gasovoda i Jonsko-jadranskog gasovoda u skladu sa interesima Energetske zajednice i ciljevima Evropske unije koji podrazumijevaju diverzifikaciju transportnih ruta, snabdjevača i izvora gasa.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić potpisao je u Tirani Memorandum o

razumijevanju za podršku i saradnju u realizaciji Trans-jadranskog i Jonsko-jadranskog gasovoda. Dokument su potpisali visoki predstavnici Vlade Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Albanije i Hrvatske u prisustvu bivšeg predsjednika Vlade Republike Albanije Sali Beriše, predstavlja međunarodno-pravni okvir za političku podršku realizaciji pomenu-tih gasovoda.

Energetskom strategijom Crne Gore IAP je propoznat kao vodeća opcija za gasifikaciju Crne Gore. IAP je ne samo kao šansa za gasifikaciju Crne Gore, već i šansa za Crne Gore za plasman sopstvenog gasa, a za koji očekujemo da će biti otkriven u podmorju Crne Gore. Bez gasne infrastrukture kojom se crnogorski gas može primati značajnom tržištu gasa nemoguće je govoriti o našim komercijalnim otkrićima.

Trenutno je u izradi Fisibiliti studija opravdanosti od strane Sekretarijata energetske zajednice. Crna Gora, odnosno

Izbor TAP za transport gasa iz Azerbejdžana je povoljna vijest za Crnu Goru, jer se time stvara jedna od osnovnih pretpostavki za realizaciju IAP gasovoda, koji treba da izvrši interkonekciju sa TAP gasovodom u Albaniji. Realizacijom TAP i IAP gasovoda Crna Gora će dobiti pristup gasu, kao ekološki prihvatljivom i jeftinom izvoru energije.

Ministarstvo ekonomije intenzivno učestvuje u izradi ove studije. U sklopu izrade Fisibiliti studije vrši se i odobir i usaglašavanje moguće rute gasovoda koja treba da prođe kroz Crnu Goru.

Takođe, Crna Gora je potpisala Memorandum o razumijevanju i saradnji sa TAP konzorcijumom, kako bi istražili mogućnost za razvoj tržišta prirodnog gasa, i povećanje ponude i deverzifikacije u Jugoistočnoj Europi (SEE).

Šah Denis konzorcijum, koji ima pravo na proizvodnju gasa iz istoimenog polja u Azerbejdžanu, je odlučio da se transport gasa vrši putem TAP gasovoda, dajući mu prednost u odnosu na Nabuko West, koji je takođe bio opcija za transport gasa. Ugovor između TAP i Šah Denis konzorcijuma bi trebalo da se zaključi do kraja tekuće godine.

Izbor TAP za transport gasa iz Azerbejdžana je povoljna vijest

za Crnu Goru, jer se time stvara jedna od osnovnih pretpostavki za realizaciju IAP gasovoda, koji treba da izvrši interkonekciju sa TAP gasovodom u Albaniji. Realizacijom TAP i IAP gasovoda Crna Gora će dobiti pristup gasu, kao ekološki prihvatljivom i jeftinom izvoru energije.

Trans Adriatic Pipeline ili TAP je 520 km dug gasovod koji će transportovati prirodni gas iz ogromnog gasnog polja Šah Denis u Kaspijskom moru, a koje pripada Azerbejdžanu, preko Grčke, Albanije, i Jadrana do južne Italije i dalje u zapadnu Evropu.

TAP je konzorcijum sastavljen od evropskih energetske lide- ra kao što su EGL iz Švajcarske, Statoil iz Norveške (koji imaju po 42,5% vlasničkog udjela) i E. ON Ruhrgasa iz Njemačke, koji ima 15% vlasničkog udjela.

Odluka Šah Denis grupe o izboru rute TAP-IAP za transport pri- rodnog gasa iz ogromnog gasnog polja Šah Denis u Kaspijskom

moru, prema evropskom tržištu, ima ogroman značaj za Crnu Goru, prvenstveno kroz stvaranje uslova za dolazak prirodnog gasa kao energenta u našu državu.

Samim tim, stvoriće se uslovi i za gasifikaciju Crne Gore, a naša industrija će dobiti mogućnost snabdijevanja jeftinim ener- gentnom koji je pri tome i ekološki čist. Naravno da prolazak regionalnog gasovoda i gasifikacija Crne Gore znači i znatan broj novih radnih mjesta.

Redakcija

Ambasadorka Hrvatske u Crnoj Gori Ivana Sutlić-Perić procijenjuje da je Crna Gora spretnije i brže od Hrvatske ušla u proces pristupanja Europskoj Uniji i vjeruje:

Crna Gora će biti prva sljedeća članica NATO-a

Hrvatska ambasadorica je u intervjuu za prvi broj magazina Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija istakla da je „...pregovarački proces idealni način da se vlastita država i njene institucije dovedu u punu funkciju služenja proklamovanim državnim ciljevima i samim time boljitku svih njenih građana“.

Gospođa Perić smatra da će Crna Gora, dobro pripremljena, postati prva sljedeća članica NATO saveza, to jest, da će u punopravno članstvo biti primljena na prvom samitu Alijanse koji se bude bavio njenim proširenjem.

Kakvi su Vaši prvi utisci o Crnoj Gori nakon što ste na mjestu ambasadora Hrvatske zamijenili gospođina Turčinovića?

Mimoišla sam se s kolegom Turčinovićem, što znači da nisam bila u prilici čuti njegova neposredna iskustva službovanja u Crnoj Gori. No, i kao diplomatkinju i prije toga kao novinarku naša regija me posebno zanimala i dakako da bi i razumijevanje događanja i u Beogradu i događanja u Skoplju u kojima sam službovala u posljednjih četrdesetak godina bila krnja, ponekad čak i nerazumljiva da nisam bila zainteresirana pratiti i uočavati i

upoređivati refleksije svakog značajnijeg i regionalnog i globalnog događaja na događanja, osobito u državama sa prostora bivše Jugoslavije. Nekoliko mjeseci uoči, u vrijeme i neposredno nakon Referenduma 2006. kao savjetnik za politiku i informiranje u Veleposlanstvu RH u Beogradu, tada u SRJ pa u SCG, detaširana sam u Podgoricu i kao svjedok tog historijskog događaja - povratka državne nezavisnosti Crnoj Gori – znam koja je prednost moći sa iskustvom iz prve ruke procjenjivati kako je bilo tada i što se sve i u kojim sve aspektima do danas promijenilo ili ne-pro-

mijenilo. Na tom tragu sam u prednosti pred mnogim svojim kolegama u diplomatskom zboru akreditiranom u Crnoj Gori i samo se s kolegom Františekom Lipkom povremeno prijateljski nadmećem oko toga tko je od nas dvoje bliskiji s Crnom Gorom. Velika mi je čast i veliko mi je zadovoljstvo ponovo biti u Crnoj Gori i uočavati napredak koji je vidljiv golim okom. Kada kažem napredak, mislim na progres u mnogim sferama od infrastrukture, pa do društvenih i političkih okolnosti. Vidim da činjeni napori se poboljšavaju, djelmice prošire i rekonstruiraju ceste i od Podgorice prema sjeveru i prema jugu, a istinski me vesele ozbiljni izgledi da već do konca godine počne trasiranje autoputa Bar-Boljare. Nadam se da će za

Ivana
SUTLIĆ-PERIĆ

mojeg mandata u Crnoj Gori na red doći i početak izgradnje autoceste zapad – istok, što će Crnu Goru učiniti tranzitno i turistički još atraktivnijom, a ekonomski profitabilnijom.

Ako napravite paralelu sa Hrvatskom na početku pregovora, kako ocjenjujete trenutnu situaciju u Crnoj Gori?

Crna Gora je vještije i brže od Hrvatske ušla u proces pristupanja EU. Ne znam hoće li pregovori Crne Gore biti jednostavniji nego što su bili naši, ali znam da se tijekom naših pregovora težište s usko političkih tema prebacilo na gospodarske, energetske, ekološke standarde. Pregovori Hrvatske su bili nekoliko puta zastavljeni što zbog dešavanja s Haškim tribunalom, što zbog blokada susjedne nam Slovenije i sigurna sam Crna Gora takvo nešto od Hrvatske neće doživjeti, a mislim da Crnu Goru na njenom putu u eurointegriranje podržavaju i sve druge članice EU. Crnoj Gori zacijelo neće biti postavljane istovjetne zadaće, jednaki uvjeti kroz kakve je u pregovaračkom procesu prolazila Hrvatska, ali se iz naše iskustava, koje rado dijelimo s Crnom Gorom, može okvirno iščitati šta Brisel smatra minimumom, odnosno, optimumom usklađenosti nacionalne s EU legislativom.

Na šta bi Podgorica trebalo da obrati posebnu pažnju u ovom trenutku?

Rekoh već, danas su u središtu svjetske, ne samo evropske pažnje, ekonomija, energika i ekologija. Crna Gora kao deklarirano ekološka država imaće fokusira-

na pitanja na tu problematiku. Mislim da će ekologija za Crnu Goru biti i vrlo zahtjevno i opširno poglavlje. Kao mediteranska država koja se bavi ribolovom, imaće pitanje koja se bave zaštitom pojasa i izlovom ribe, odnosno imaće teme koje u konačnici imaju ekonomsku održivost. Od Crne Gore i njenog pregovaračkog kapaciteta i pregovaračkog apostiranja, te, dakako, i od prilagodbe međunarodnim osobito EU standardima u oblasti pravosuđa, čvrsto institucionalizirane borbe protiv korupcije i organiziranog krimi-

Ivana Sutlić-Perić je na dužnost ambasadora Hrvatske u Crnoj Gori stupila u septembru prošle godine i na tom mjestu zamijenila Petra Turčinovića. Rođena je 1950. godine u Zagrebu. Nakon što je završila studije filozofije, kratko je radila u prosvjeti kao srednjoškolski profesor filozofije i logike, a potom i profesionalno ušla u novinarstvo kojim se počela baviti još u ranim gimnazijskim danima. Punih 25 godina kao novinar HRT-a, odnosno kao dopisnik Radio Zagreba, odnosno Hrvatskog Radija iz Beograda. U diplomatiju prelazi 2001. godine kao savjetnik za politiku i medije u Ambasadi Hrvatske u Beogradu, zatim na sličnoj dužnosti u Skoplju. Udata je, majka je dvoje djece. Njen otac Vanja Sutlić bio je jedan od najvećih mislilaca 20. vijeka na južnoslovenskim prostorima, a ambasadorica Sutlić Perić kaže da je „ogroman i životni i obrazovni kapital, i neizmjerena sreća odrastati uz roditelje kakve sam imala“.

nala zavisi brzina ulaska CG u punopravno članstvo EU. Želim da se kroz sugestije koje Zagreb o vlastitim pregovaračkim pogreškama može prenijeti Podgorici u svim segmentima crnogorskog društva razumiju kao izraz poštovanja i najboljih dobrosusjedskih namjera. Sigurna sam, da je upravo pregovarački proces idealni način da vlastitu zemlju i njene institucije dovede u punu funkciju služenja proklamovanim nacionalnim ciljevima i boljitku svim njenih građana.

Koliko je dobro što ce Crna Gora najteža pregovaračka poglavlja 23 i 24 otvoriti među prvima?

To je iznimno dobar početak pregovora. Crna Gora je s pripremama u toj oblasti počela istog časa kada je potpisala SSP, a do sada su i dva poglavlja zatvorena. Današnji ambasador Republike Hrvatske pri EU Vladimorom Drobniakom, koji je bio glavni hrvatski pregovarač sa EU pravodobno otvaranje poglavlja 23 i 24 smatra kapitalnom prednosti Crne Gore.

Kako će se ulazak Hrvatske uticati na crnogorske građane, a posebno one u pograničnom dijelu u vezi sa prelaskom granice?

Imati susjede koji su jednu nijansu ispred vas zahvalnija je pozicija nega da zaostaju za vama. To uslovno rečeno mjerenje Hrvatske sa Slovencima, Italijanima i Mađarima motivisalo je naše građane da podižu svoje lične, porodične, društvene i profesionalne standarde, da ih usklađuju sa boljima od sebe. Što se tiče pograničnog pojasa tu suštinskih novina neće biti. Nešto su pooštreni uslovi i nije samo dovoljno imati prebivalište u pograničnom području nego i i valjani razlog za stalno prelaženje državne granice: ili stalno zaposlenje, ili dio porodice ili obradivo zemljište kao izvor egzistencije....

Koji će pristupni fondovi sada biti dostupni crnogorskim građanima?

To pitanje je na neki način vezano za kvalitetu i usmjerenje obrazovanja. Pitanje stručnjaka koji umiju pisati projekte i jezički jasno obrazložiti namjere. I za Hrvatsku koja je po broju stanovnika veća od Crne Gore bilo je problema naći dovoljan broj dobrih prevodilaca i stručnjaka koji se snalaze u tom poslu. Sigurna sam da će Crna Gora dobiti korisne resorne savjete kad god ih zatraži ne samo od Hrvatske nego i od svih drugih članica EU. Poznato je da je Poljska u tome najdalje odmaknula. Nama pak, kao susjedima, pružaju se mogućnost da apliciramo u zajedničkim regionalnim, „mediteranskim“ projektima u vezi sa zaštite kulturno istorijskih spomenika, arheoloških istraživanja, konzervatorskih radova... Naravno, i oko učešća u energetskim i infrastrukturnim projektima od šireg značaja.

U Crnoj Gori je dobra podrška ulasku u EU dok je ulasku u NATO oko 30 odsto. Koliko se procesi pristupanja NATO i EU podudaraju i koliko zavise jedan od drugog?

Prvog jula kada je Hrvatske postala članica EU bila sam zadovoljna iz tri razloga. Naime, s tim datumom Hrvatske ispunila svoja tri strateška cilja. Prvo smo postali nezavisna država, pa članica NATO i konačno EU. Moramo reći da je u Hrvatskoj vođena dobra kampanja za ulazak u NATO koja je pokazala ne samo NATO ka vojni savez nego kao političko-vojni savez zapadnih demokracija. Prednost članstva je zajednička odbrana. NATO je svojim članicama osigurao priliku da žive u nezapamćeno dugaćkom razdoblju mira. Za Hrvatsku kojoj je prihod od turizma jednako kao i za Crnu Goru značajna budžetska stavka ulaskom u NATO stečena je dimenziju dodatne sigurnosti koja, svakako, interesuje svakog turista. Treba znati i da je u rukama 28 članica NATO polovina svjetske ekonomije.

Koji je po Vama glavni razlog relativno male podrške crnogorskih građana ulasku u NATO?

Mislim da je kampanja za NATO u Crnoj Gori vodi bez dovoljno polemike s onima koji su protiv članstva. Razlog protiv je, po mom mišljenju, ponajprije emocionalne naravi. Crna Gora je bila u državi sa Srbijom u vrijeme NATO intervencije i to je još donekle svježije. S jedne strane se pamti, čak i njeguje i sustavno podsjeća na žrtve bombardiranja, a istovremeno sve poduzima da se zaboravi zašto je do toga došlo. Kako je došlo do NATO intervencija?! Žalim za civilnim žrtvama koje su u toj intervenciji stradale, ali vrlo dobro pamtim da se sve to moglo izbjeći.

Je li realno da Crna Gora bude pozvana u članstvo na narednom Samitu?

Sve moje informacije idu za tim da kažu da će Crna Gora biti sljedeća članica NATO i da će biti primljena u članstvo na prvom samitu na kojem na dnevnom redu bude proširenje. Nijesam sasvim sigurna da će se 2014. biti samit proširenja, jer će glavna tačka biti izbor novog Generalnog sekretara. Mislim da je veličina Crna Gora u tom kontekstu njena prednost u pristupanju Alijansi.

Kako ocjenjujete položaj Hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori?

Veseli me količina nacionalne odanosti matičnoj državi, ali i lojalnost Hrvata domovini Crnoj Gori. Da nije tako teško da bi HGI bila politička stranka koja ima poslanika u crnogorskom parlamentu i da bi njena predsjednica bila članica Vlade.

Razgovor vodio: Milan ŽUGIĆ,
novinar agencije Mina

Mr Zorica MARIĆ ĐORĐEVIĆ, ambasador, Stalni Predstavnik Crne Gore u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i Specijalni Predstavnik Crne Gore u Savjetu za ljudska prava Ujedinjenih nacija

Nalazi u Izvještaju o svjetskoj trgovini za 2013. godinu koji je upravo objavila Svjetska trgovinska organizacija (STO) u Ženevi pokazuju da će se budućnost svjetske trgovine i globalnog trgovinskog sistema oblikovati zavisno od kretanja u proizvodnji i potrošnji i od uticaja demografskih promjena.

Najznačajniji nalazi Trgovinskog Izvještaja STO za 2013. godinu su sledeći:

Trendovi u međunarodnoj trgovini:

U protekle 30 godina, trgovina robama i uslugama je rasla po prosječnoj stopi oko 7% na godišnjem nivou. Trgovina robama je dostigla 18 triliona \$, a uslugama 4 trilina \$ u 2011. godini;

Između 1980. i 2011. godine, učešće zemalja u razvoju u svjetskom izvozu poraslo je sa 34% na 47%, a u svjetskom uvozu sa 29% na 42%;

Svjetska trgovinska organizacija analizirala izazove koji se tiču brzih promjena u svjetskoj trgovini

U nekoliko proteklih dekada svjetska trgovina je u prosjeku rasla dva puta više od svjetske proizvodnje, što odražava povećanje značaja povezanog međunarodnog snabdijevanja i značaja mjernog izražavanja trgovine kroz oblike dodatne vrijednosti;

Faktori koji utiču na međunarodnu trgovinu:

Pokazuje se da demografske promjene utiču na trgovinu tako što utiču na komparativne prednosti zemlje i na njenu uvoznju. Starenje stanovništva, migracije, unapređenje obrazovnog sistema i povećanje učešća

žena u radnoj snazi, kao i kontinuitet povećanja srednje klase, igraće značajnu ulogu u narednom periodu;

Investicije u fizičku infrastrukturu mogu olakšati integrisanje "novih igrača" u međunarodni lanac snabdijevanja. Akumulacija kapitala i koncentracija znanja i tehnologije koju donose investicije, posebno strane direktne investicije, omogućava zemljama da unaprijede i prošire komparativne prednosti;

Zemlje koje predstavljaju 20% ukupnog svjetskog stanovništva činile su 70% ukupnih ulaganja za istraživanje i razvoj u 1999.

godini, a 2010. njihovo učešće je palo na 40%. Ovo je rezultat tehnološkog pretakanja, koji se odvija posebno na regionalnom nivou i među zemljama koje su povezane i umrežene proizvodnjom;

Povećanje Proizvodnje gasa nagovještava dramatičan zaokret u budućoj energetskoj proizvodnji i trgovini s obzirom da Sjeverna Amerika postaje samodovoljna u energiji. Povećanje nedostatka vode u velikim zemljama u razvoju može dovesti do dugoročnog pada njihovog učešća u međunarodnoj trgovini hranom i poljoprivrednim proizvodima;

- Otvaraju se brojne mogućnosti za smanjenje cijena transporta (na nacionalnom i međunarodnom nivou) kojim bi se nadomjestilo povećanje cijena energije, i to preko unapjeđenja kvaliteta transportne infrastrukture, uvođenjem više konkurencije na korišćenje transportnih ruta i podrškom inovacijama.

Otvorenost za trgovinu

Dalje smanjenje zaposlenosti i gubitak radnih mjesta može natjerati pojedine vlade da pojačaju uvođenje trgovinskih barijera. Ipak, dosadašnje iskustvo govori da su otvorene ekonomije sa obrazovanom i dobro obučenom radnom sna-

gom, dobrom poslovnom klimom i efikasnim socijalnim zaštitnim sistemom, najsposobnije da se uspješno prilagode promjenama;

Ekspanzija trgovine mora se podržati stabilnim finansijskim i monetarnim sistemom koji pruža dovoljan obim finansiranja trgovine po podnošljivoj cijeni, posebno u slučaju zemalja u razvoju, kao i makroekonomsku stabilnost koja promovira stabilnost deviznog kursa.

Perspektive multilateralne trgovinske saradnje

Neki od najznačajnijih trendova koji će uticati na svjetsku trgovinu u narednim dekadama biće povećanje regionalne trgovine, međunarodnih vrijednostih trgovinskih kanala, rast trgovine uslugama, veće prisustvo ne-carinskih barijera, veća oscilacija cijena sirovina, rast novih ekonomija, kao i sve veća međuzavisnost trgovine, zaposlenosti i zaštite životne sredine;

Stanje otvorenosti tržišta posebno u kontekstu ne-carinskih barijera koje su mimo regulative i kontrole STO. Biće potrebno uvesti dodatne mjere za kontrolu i regulisanje ovakvih protekcionističkih mjera;

Međuzavisnost trgovine robama i trgovine uslugama će rasti;

Upravljanje ovim promjenama će uključiti reviziju, a možda i proširenje agende i nadležnosti Svjetske trgovinske organizacije. Tradicionalna pitanja pristupa tržištima neće sasvim nestati, ali će se pojaviti nova pitanja, posebno vezano za netradicionalne protekcionističke mjere. Na toj liniji uloga STO u okviru globalnog sistema moraće da se ponovo razmotri. Važno pitanje će biti kako da se "multilateralizuje" dobit iz preferencijalnih sporazuma i kako da se istovremeno osigura konvergencija primjene regulative.

„Zapadnobalkanska šestorka + 2!“

Multilaterala Region

Region u 2013. godini bilježi nekoliko važnih događaja, koji upućuju na zaključak da su zemlje ovog prostora suštinski privržene vrednosnim temeljima Evrope, i da se te vrijednosti sve brižljivije i svjesnije promišljaju u kreiranju sopstvene budućnosti. Republika Hrvatska je postala punopravni član Unije, zvanični Beograd i Priština su postigli sporazum o principima normalizacije odnosa i predano rade na njegovoj implementaciji, a Crna Gora dobrom dinamikom pregovora održava kontinuitet procesa evropske integracije. To su više nego dobri argumenti za ocjenu da smo svjedoci jednog pozitivnog momenta u razvoju ovog prostora i da treba da učinimo ono što je u našoj moći da vrednujemo ostvareno i podržimo nastavak stabilizacije i pridruživanja zajedničkim naporima. Razmišljanja i dijalog šefova diplomatija zemalja regije o mogućim načinima da unaprijedimo međusobne relacije iskristalisali su zajednički stav o potrebi novog kvaliteta u pristupu. Crnoj Gori je dodijeljena uloga pokretača inicijative koja bi podstakla prelazak u napredniju fazu odnosa. Mi smo ponudili naše prvo viđenje mogućih odgovora u formi Non paper-a, želeći da od samog početka imamo ulogu koodinatora u širokom dijalogu o rješenjima za najbolji model saradnje na Zapadnom Balkanu.

Preciznije, ideja da saradnja u Regionu dobije novu dimenziju potekla je sa neformalnog sastanka šefova diplomatija, održanog aprila ove godine u Strazburu. Crna Gora je nakon toga pripremila Non paper, kao polaznu osnovu za dijalog zemalja učesnica. Dokument je dobio podršku Komesara EU za proširenje i evropsku politiku susjedstva, uz ocjenu da je pravovremen i fokusiran na temeljna pitanja regionalnog razvoja i napretka u integracionom procesu svih potencijalnih zemlja učesnica. Takođe, Generalni sekretar

Tamara MUGOŠA,
direktor Direkcije za susjedne zemlje
Generalni direktorat za bilateralu

Savjeta za regionalnu saradnju je, u pismu podrške inicijativi, dao niz konstruktivnih sugestija za njenu uspješnu implementaciju i predložio da RCC bude „izvršna ruka“ inicijative, ostajući istovremeno operativno tijelo SEECP-a.

Na sastanku šefova diplomatija u Ohridu, krajem maja ove godine, inicijativa je dobila nepodijeljenu načelnu saglasnost, a mini-

stri su iskazali spremnost na dalji dijalog u pravcu njenog razvijanja i definisanja, što je bio motiv za organizovanje konsultativnog sastanka političkih direktora sredinom jula o.g. u Crnoj Gori, na tu temu. Republika Hrvatska je, iako već članica EU, iskazala interes za aktivno učešće u inicijativi sa namjerom da podijeli iskustvo uspješne evropske integracije sa našim zemljama, nastavljajući i u ovom formatu da njeguje partnerski odnos u najboljem smislu tih riječi. Zato je naziv inicijative dopunjen i nosi radni naslov „Zapadnobalkanska šestorka +1“ (WB6+1). Slovenija je, takođe, izrazila interes da u svojstvu posmatrača bude uključena u novi regionalni politički projekat.

Ključni cilj novog koncepta regionalne saradnje je brža evropska integracija svake pripadajuće zemlje, uz trajno uvažavanje politike Evropske unije da će se napredak u tom procesu mjeriti na osnovu ostvarenih rezultata svake države pojedinačno – tj. saglasno benchmarking sistemu. Izraženija politička volja i snažnija saradnja unutar i u okvirima Regiona, u odnosu na dosadašnja iskustva, će dodatno legitimisati naše pojedinačne evropske aspiracije i učiniti ih uvjerljivijim. Sa

Pržno, sastanak političkih direktora (WB+1+1), jul, 2013.

druge strane, znamo da već postoji veliki broj regionalnih struktura i supranacionalnih inicijativa, od kojih neke i nijesu najsvrsishodnije, te da treba izbjeći zamku ponavljanja i preklapanja u djelovanju. Ipak, ova ideja je prva u nizu koja pripada isključivo aspirantima za članstvo u EU sa ovog prostora, zavisi jedino od njih i otvara mogućnosti za razmišljanja o naprednijem stepenu međusobne komunikacije i saradnje, po uzoru na već probane modele u drugim regionima.

U temelju novog koncepta stoji i uvjerenje da je odgovornost za postizanje pomenutog zajedničkog strateškog cilja na samim državama, da se odgovornost zasniva na sposobnosti generisanja integracija unutar pojedinačnih društvenih sistema i odgovarajućoj saradnji sa ostalim članicama inicijative, kao i da integracioni proces u sebi nosi nemjerljiv reformski potencijal.

Non paper je izrađen sa namjerom da bude polazna osnova i široka platforma za dijalog. Da bi se postigla tješnja, sadržajna i redovnija saradnja članica u dokumentu je predloženo da se pitanja od zajedničkog interesa razmatraju na nivou premijera i šefova diplomatija, cijeneći da je za uspjeh potrebno aktivno učestće i odgovorno djelovanje visokih političkih predstavnika. Frekvencija susreta omogućila bi kontinuitet u planiranju, sprovođenju i ocjeni učinka na godišnjem nivou. Projektovano je i prisustvo ministarskim sastancima Komesara EU za proširenje i Generalnog sekretara RCC-a sa namjerom da komunikacija i dogovori, u kontinuitetu, imaju transparentnost i legitimitet u odnosu na EU i Proces saradnje u JIE. Konsensus kao ponuđeni način odlučivanja predviđen je u cilju jačanja i produbljivanja dijaloga o pitanjima od zajedničkog interesa, te višeg stepena saglasnosti o modalitetima zajedničkog djelovanja.

Ključni cilj novog koncepta regionalne saradnje je brža evropska integracija svake pripadajuće zemlje, uz trajno uvažavanje politike Evropske unije da će se napredak u tom procesu mjeriti na osnovu ostvarenih rezultata svake države pojedinačno - tj. saglasno benchmarking sistemu

Ovo je ideja koja podržava funkcionalni pristup, što podrazumijeva da dijalog bude usmjeren na dogovore o konkretnim aktivnostima i projektima, sa definisanim nosiocima, odgovornošću, sadržajem i vremenskim okvirom. Tako postavljeni zadaci zahtijevaju integrisanje napora i resursa, aktivnu ulogu postojećih regionalnih struktura i sineregetsko djelovanje sa Procesom saradnje u Jugoistočnoj Evropi i Savjetom za regionalnu saradnju.

Noseće komponente pomenutog koncepta su fundametnalne pretpostavke višeg kvaliteta života u zemljama članicama inicijative: balansirani i dugoročan ekonomski razvoj, trajna stabilnost Regiona i snažne institucije utemeljene na vladavini prava, u skladu sa ciljem implementacije Strategije RCC-a 2020.

Učinjen je, takođe, pokušaj da se u Non paper-u identifikuju najvažnije teme od zajedničkog interesa: efikasnija borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, kvalitetnije suočavanje sa negativnim efektima globalne ekonomske krize, potreba za stabilnim regionalnim tržištem, mogućnosti nastupa na trećim tržištima, unaprijeđen energetski kontekst, zajednički nastup prema fondovima za putnu infrastrukturu od regionalnog značaja,

funkcionalni sistem međusobnog platnog prometa, viši stepen zaposlenosti i zaštite na radu, veća mobilnost ljudi i roba, kvalitetnija zaštita manjina, napredniji vid umrežavanja naučnika i obrazovnih institucija, bolja socijalna zaštita. Kao teme od zajedničkog interesa prepoznate su i: potreba snažnije parlamentarne saradnje, osnivanje grupa za pritisak koje bi zastupale interese članica na najznačajnijim spoljnopolitičkim adresama i u međunarodnim organizacijama, potreba interregionalne saradnje i korišćenja iskustva uspješnih modela regionalne saradnje kao što je saradnja u okviru Višegradske Grupe, Nordijskog savjeta ministara, Beneluksa itd. Zajedničko jačanje prisustva, uticaja i rejtinga zemalja-članica u međunarodnim okvirima i saradnja u adresiranju najvažnijih globalnih pitanja su sastavni dio pomenutih tema.

Usaglašavanje logike modela saradnje u okviru inicijative predstavlja prioritet daljeg dijaloga, a u narednim mjesecima je planiran sastanak šefova diplomatija sedam država učesnica i usvajanje prvih zvaničnih dokumenata ove nove forme regionalne saradnje.

Nakon nedavno održanog sastanka šefova država u Brdu kod Kranja, i najavljene još snažnije uloge Hrvatske i Slovenije u daljem procesu evropske integracije zemalja Regiona, možemo govoriti o inicijativi čiji bi naziv i format mogao biti Zapadnobalkanska šestorka+2.

Uključivost, koju ideja od svog nastanka nosi u sebi, ohrabruje očekivanja da će svaka od zemalja Regiona, koristeći novi okvir međusobne saradnje, nastaviti put suštinske kvalitativne promjene na unutrašnjem planu, u duhu saradnje i partnerstva sa svojim susjedima. To bi bio dobar dokaz da je vrijeme uvriježenih stereotipa o Zapadnom Balkanu iza nas.

Diplomatija malih zemalja u savremenim diplomatskim odnosima

Diplomatija predstavlja jedno od rijetkih zanimanja koje je ujedno i profesija i obrazac za način života, stil ponašanja koji priliči nekom ko se zove diplomatom. Međutim, uloga diplomatije, a samim tim i diplomata se mijenjala kroz istoriju. U vremenu uspostavljanja prvih diplomatskih službi u XVI i XVII vijeku smatralo se da diplomata, neko ko predstavlja svog suverena u drugoj zemlji, mora da je ekspert iz matematike, fizike, građanskog prava, da tečno govori latinski, grčki, španski, francuski i njemački, da poznaje teologiju, kao i da je upoznat sa djelima Aristotela i Platona i da ima ukusa za poeziju. Svakako sa tehnološkim razvojem čovječanstva, mijenjala se i sama diplomatska služba, a uz to i diplomati.

U posljednjih dvadeset godina diplomatija i diplomatska služba izgubili su određene atribute koji su karakterisali "klasičnu" diplomatiju. Efekti globalizacije, kao fenomena modernog doba, imali su velikog uticaja na razvoj diplomatske vještine. Na prvom mjestu, stvorene su brojne međunarodne (vladine) organizacije koji su postale subjekti međunarodnog prava, na koje su države prenijeli dio svog suvereniteta. Takođe, s porastom uloge medija u kreiranju domaćeg i međunarodnog javnog mnjenja, diplomatija prestaje da bude dominantno povjerljiva stvar, što je vjekovima bila jedna od njenih glavnih karakteristika.

Diplomate se usko specijalizuju da budu eksperti u odnosima sa javnošću, snažeći tako,

Đorđe RADULOVIĆ
Ataše
Generalni direktor za bilateralu

Diplomate se usko specijalizuju da budu eksperti u odnosima sa javnošću, snažeći tako, kroz javnu diplomatiju, "soft power" svoje države, koja se u mnogim situacijama pokazala efikasnija i poželjnija od tradicionalne, vojne, "hard power"

kroz javnu diplomatiju, "soft power" svoje države, koja se u mnogim situacijama pokazala efikasnija i poželjnija od tradicionalne, vojne, "hard power". Savremeni način poslovanja i brzina prenošenja informacija, uprostili su pretjerani ceremonijal karakterističan za diplomatske susrete, koji su formalizovani i sve više liče na poslovne sastanke. Najzad, sve veće uključivanje šefa države, kroz samit diplomatiju, kao i uključjenje ostalih državnih organa u spoljne poslove, dovelo je do toga da diplomatska služba više nema jedini ekskluzivitet nad poljem međunarodnih odnosa.

Debata koja se vodi da li diplomate u novonastalim okolnostima treba da budu usko specijalizovani za određene oblasti, ili pak njihova obuka treba da se zasniva na "generalizaciji", odnosno poznavanju svih oblasti - nema pravog odgovora. Svakako da Crna Gora, kao mala zemlja, koja nakon nezavisnosti pravi svoje prve samostalne "diplomatske korake" ne može da priušti sebi brojani i razgranati diplomatski aparat u kojima će biti diplomata "specijalista", već bi obuka diplomata trebalo da sadrži vrlo širok dijapazon treninga iz brojnih oblasti.

Zastupanje svojih interesa u inostranstvu predstavlja tradicionalni problem malih zemalja, koji su prinuđeni da zbog nedostatka sredstava, kao i diplomatskih i administrativnih kapaciteta održavaju minimalan broj diplomatskih misija. Neke od malih zemalja,

Posjeta Malti, jun 2013.

kao što su Andora i Monako akredituju svoje "velike" susjede Francusku i Španiju da zastupaju njihove interese u inostranstvu. Takođe, 60-tih godina prošlog vijeka "male" zemlje pokušale su da riješe problem predstavljanja formiranjem zajedničkih diplomatskih misija. Ovo je bilo naročito zastupljeno kod nekih karipskih zemalja, kao i kod zemalja Zapadne Afrike. Međutim, sistem se pokazao neuspjelim iz razloga što dvije ili više zemalja, koje su formirale zajedničku misiju, nisu mogle da se dogovore oko izbora šefa misije, ili su imale pritužbi da šef favorizuje interese jedne zemlje, a zanemaruje ostale.

Razvoj modernih tehnologija i komunikacije omogućava "malim" zemljama da učestvuju u

međunarodnim odnosima, sa relativno malim troškovima i bez pretjeranih administrativno-diplomatskih resursa. Svakako, prvi korak u predstavljanju svoje države u spoljnim poslovima predstavlja formiranje kvalitetnog i tehnološki naprednog web sajta Ministarstva vanjskih poslova, na kom bi bili prezentovani najvažniji podaci o zemlji, te njeni najbitiniji spoljno-politički prioriteti i nacionalni interesi. Takođe, predstavljanje u bilateralnim odnosima može biti regulisano sa virtuelnim ambasada i konzulatima. Ovakvi sajtovi bi značajno smanjili skupe troškove ambasada, a bili bi održavani od strane Ministarstva vanjskih poslova. Umjesto slanja u inostranstvo, diplomatski predstavnici bi iz matičnog Ministarstva mogli da održavaju sajt i s vremena na vrijeme

otputuju u zemlju prijema kako bi osvježili političke veze i ostvarili nove kontakte.

U krajnjem slučaju, slanje i jednog diplomate u zemlju prijema, kako bi održavao sajt virtuelne ambasade i bavio se eventualno konzularnim stvarima, bilo bi svakako manje finansijski zahtjevno nego otvaranje klasičnog diplomatskog predstavništva. Sigurno da bi Crna Gora trebalo da razmišlja u tom pravcu, kada su u pitanju potencijalno važne južnoameričke, afričke i azijske zemlje. Ovo bi imalo značajan uticaj na obuku mladih diplomata i njihov dalji napredak u karijeri. Svakako da bi referenti za zemlje u tom slučaju morali da prođu temeljnu obuku iz oblasti međunarodnog prava, ekonomije, konzularnih poslova,

da posjeduju napredna znanja iz bilateralne i multilateralne diplomatije, kao i da govore dva ili više svjetskih jezika.

Dok u velikim zemljama sa brojnim diplomatskim aparatom, poput SAD, Francuske, Rusije, Kine - diplomate uglavnom zbog velikih resursa nisu prinuđene da rade poslove van njihove specijalizacije, ovakva obuka diplomata u malim zemljama razvila bi kod njih, još na početnom nivou, veliku prilagodljivost i svestranost. Ovo bi dovelo do stvaranja brojnih neformalnih kontakata u zemlji prijema sa kolegama iz različitih oblasti, koji su možda za kvalitetno obavljanje diplomatskog posla, jednako važni kao i oni formalni.

Male zemlje i njihove diplomatske službe mogu imati velikog uticaja na razvoj međunarodnih odnosa. Svjesni da zbog svoje veličine, ne mogu igrati "na svoju ruku" kao politički mnogo moćnije zemlje, prinuđene su da obučavaju i razvijaju svoj diplomatski kadar, kako bi pregovaranjem i ostalim diplomatskim vještinama ostvarili svoje ciljeve.

Veliki broj malih zemalja, kao što su Vatikan, Luksemburg, Malta, Kipar - uživaju veliki ugled na međunarodnom planu zahvaljujući manirima i vještinama njihovih diplomata. Takođe, kroz zajedničku akciju na multilateralnom planu omogućeno je da se čuje njihov glas povodom važnih političkih i

ekonomskih pitanja. Svakako da Crna Gora, ukoliko želi da bude zemlja čije se mišljenje uvažava u međunarodnim tokovima, treba da ulaže u razvoj diplomatskog kadra, kako bi postala dio "elitnog kluba malih" što bi imalo pozitivan uticaj na njen dalji razvoj u političkom, ekonomskom, vojnom i svakom drugom smislu.

Crna Gora i iseljenništvo

Dom Durmitor u La Montenegrini prije početka rekonstrukcije

Gordana STOJOVIĆ, direktor direkcije
Generalni direktorat za konzularne poslove
i dijasporu

Crna Gora kao jedna od visokomigratornih zemalja mediterana u prošlosti je prošla kroz nekoliko jakih talasa iseljavanja stanovništva. Ova pojava je posebno bila izražena u periodu odmah poslije balkanskih i prvog svjetskog rata kada je Crnu Goru u vrlo kratkom periodu napustilo na hiljade ljudi, najčešće odlazeći prema Sjevernoj i Južnoj Americi.

Emigriranje iz Crne Gore se kontinuirano, ali u znatno manjim talasima nastavlja i nakon Drugog svjetskog rata, najčešće u zemlje zapadne Evrope, opet Sjeverne Amerike, Australije i drugdje. Sagledavajući cjelokupan proces od prvih iseljavanja ka Dalmaciji, Istri i italijanskoj obali, preko masovnih odlazaka prema Rusiji još krajem 18. vijeka, velikih talasa iseljavanja u Tursku, ali i emigriranju ka velikim univerzitetskim i industrijskim centrima

Durmitor tridesetih godina prošlog vijeka.

Radovi na obnovi

Institucionalizacija odnosa sa starim iseljeništvom u Latinskoj Americi

Ministarstvo posljednjih godina djeluje u pravcu jačanja i institucionalizacije odnosa sa potomcima naših iseljenika u Argentini, Paragvaju, Čileu, Urugvaju, Boliviji, kao i zemljama Centralne Amerike, prije svega Gvatemali i Panami gdje žive značajne zajednice porijeklom iz Crne Gore.

U tom kontekstu, već dvije godine za redom organizovani su kursevi crnogorskog jezika u Argentini, širi se mreža počasnih konzula crnogorskog porijekla (Argentina, Gvatemala i Panama - uskoro se očekuje i imenovanje počasnih konzula porijeklom iz Crne Gore u Urugvaju i Paragvaju).

Takođe, veoma značajne posjete Ministra Milana Ročena u julu 2011. godine Argentini i starim crnogorskom kolonijama u General Madarijagi, Buenos Ajresu, a, prije svega, u Provinciji Čako, te uzvratna posjeta Guvernera provincije Čako Horhea Kapetanića Crnoj Gori u junu 2013. godine.

Izvjerna je posjeta na najvišem državnom nivou Provinciji Čako 2. oktobra ove godine kada će biti inaugurisan renovirani Klub Durmitor u koloniji La Montegrina.

Osnovan još daleke 1927. godine od strane prvih crnogorskih doseljenika u Provinciji Čako i osnivača kolonije La Montegrina danas predstavlja jedan od najznačajnijih kulturnih spomenika izgrađenih u našem iseljeništvu. Od 1930. do 1950. u njemu osim folklornih i raznih kulturnih sekcija funkcionisala i škola "Colono Montenegro 180" (crnogorski kolonista 180), te je zbog svog značaja uvršten u kulturnu baštinu Provincije i Republike Argentine čijim sredstvima je i obnovljen.

Pored pomenutog, TVCG u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija će učestvovati u realizaciji dokumentarnog TV serijala posvećenog crnogorskoj emigraciji, prije svega, u Argentini, ali i drugim zemljama Latinske Amerike. Jedan dio serijala se snima u Crnoj Gori, a drugi dio će biti snimljen u Argentini. Pored snimaka najznačajnijih iseljeničkih kolonija, domova, spomenika i itd. sadržaće jedinstvene ispovjesti posljednjih iseljenika prve generacije, njihovih potomaka kao i rodbine u Crnoj Gori. Početak emitovanja serijala se očekuje do kraja 2013. godine.

Konstitutivna sjednica
Savjeta za dijasporu,
jul. 2013. godine

za vrijeme SFRJ možemo reći da je iseljeničtvo iz Crne Gore heterogeno, ne samo po svojoj vjerskoj i nacionalnoj strukturi, već i po starosti, jer negdje doseže čak i do pete i šeste generacije potomaka iseljenika, nivou integrisanosti u zemlje iseljavanja kao i po svom formalno pravnom statusu.

Upravo navedena kompleksnost i slojevitost našeg iseljeničtva u cjelini stvorila je potrebu za podizanjem nivoa i kapaciteta saradnje Crne Gore sa iseljeničtvom u cjelini, jačanju, obnovi i uspostavljanju veza i projektne saradnje sa mnogim iseljeničkim grupama porijeklom iz Crne Gore širom svijeta.

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore o transformaciji Centra za iseljenika i formiranju posebne Uprave za dijasporu pri MVPEI ispunjen je jedan od najvažnijih uslova za nastavak

uspješne realizacije Strategije saradnje sa dijasporom, kao i Akcionog plana koji je Vlada Crne Gore usvojila krajem 2010. godine.

U skladu sa tim, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija intenzivno radi na pripremi zakonskog i institucionalnog okvira saradnje sa dijasporom.

Polazeći od Ustava, ciljeva iz Strategije saradnje sa dijasporom, vlastitih saznanja i svih specifičnosti našeg iseljeničtva, najbolje prakse i iskustava zemalja regiona i visoko imigracionih zemalja, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija privodi kraju aktivnosti na pripremi zakonskog okvira kojim će se urediti svi aspekti saradnje Crne Gore sa dijasporom.

Zakonom o dijaspori urediće se odnosi i saradnja Crne Gore sa iseljeničtvom-dijasporom,

prioritetna pitanja saradnje, način ostvarivanja i jačanja te saradnje, sredstva u funkciji unapređivanja saradnje, nosioci, nadležnosti i međusobni odnosi institucija od državnog do lokalnog nivoa, zaštita prava i interesa, kao i druga pitanja od značaja za dijasporu.

Posebним poglavljima zakona urediće se pitanja koja se tiču očuvanja jezika, kulture i kulturnih različitosti, afirmacije nacionalnog i državnog identiteta, obrazovna, naučna i sportska saradnja, unapređivanje privrednog partnerstva sa dijasporom i aktivnijeg učešća dijaspore u društvenom i političkom životu zemlje.

U Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, pripremljena je prva verzija ovog Zakona, koja će biti razrađena kroz rad posebne radne grupe, nakon čega će predlog zakona biti stavljen na javnu raspravu.

Direktor direkcije
za dijasporu
Gordan Stojović posjetio u
školu „Crna Gora
moja postojbina“,
Lovćenac,
april, 2013. godine

Čuvanje identiteta, tradicije i kulture

U prethodnom periodu, Ministarstvo je nastavilo sa aktivnostima na formiranju baze podataka o privrednicima našeg porijekla, ekspertima i prepoznatim stručnjacima i u saradnji sa Centrom za iseljenike radilo na izradi publikacije "Ko je ko u dijaspori Crne Gore".

Vodeći se postulatima da dijaspora predstavlja prirodnu, društvenu i kulturnu vezu sa inostranstvom i veoma je značajan faktor u promociji i međunarodnoj afirmaciji modernog crnogorskog društva, ministarstvo je nastavilo sa realizacijom projekta "Škola jezika i kulture Crne Gore", te unapređenju sadržaja i kvaliteta škole.

Posebna pažnja je posvećena organizovanju kurseva jezika i očuvanja identiteta crnogorske tradicije i kulture. Nastavljeno je sa aktivnostima na realizaciji programa dopunskog obrazovanja, stvaranju uslova da crnogorski iseljenici uče crnogorski jezik, književnost, geografiju, istoriju, kulturnu baštinu i muziku. U skladu sa finansijskim mogućnostima, udžbenici i nastavna pomagala dostavljana su pojedinim udruženjima naše dijaspore širom svijeta.

Šesta ljetnja škola jezika i kulture „Crna Gora moja postojbina“ za djecu crnogorskih iseljenika, u organizaciji Centra za iseljenike Crne

Gore i Zavoda za školstvo održana je u standardnom terminu 20-30. jula na Ivanovim Koritima. Škola je prošle godine pohađalo 65 polaznika, uzrasta od 7 do 15 godina iz Belgije, Velike Britanije, SAD, Rusije, Španije, Francuske, Makedonije, Holandije, Srbije, Italije, Albanije, Turske, Bosne i Hercegovine, Slovenije i Švedske.

U saradnji sa Centrom za iseljenike, započete su aktivnosti na izradi materijala za on-line kurs crnogorskog jezika koji je namijenjen „dalekoj“ dijaspori, kao i onima koji nemaju dovoljno vremena za pohađanje klasičnog kursa jezika.

U saradnji sa Centrom za iseljenike i drugim nadležnim organima izrađen je «Informator za našu dijasporu» namijenjen svim iseljenicima sa prostora Crne Gore. Informator sadrži sve relevantne podatke o pravima, obavezama i postupcima pred državnim organima, te druge teme od interesa za naše iseljenike i građane Crne Gore na privremenom radu i boravku u inostranstvu.

Ministarstvo je, takođe, pružalo neophodnu logističku pomoć u cilju formiranja i koordinacije procesa organizovanja crnogorskih društava u Ukrajini, Španiji, Italiji, Albaniji i SAD.

Nikola IVEZAJ
II Sekretar
Generalni direktorat za konzularne poslove i dijasporu

Pitanje zaštite interesa crnogorskih subjekata posredstvom diplomatsko-konzularnih predstavništava trećih država normativno je uređeno Zakonom o vanjskim poslovima koji precizira da „radi zaštite interesa Crne Gore, njenih državljana i pravnih lica u državama u kojima Crna Gora nema diplomatsko ili konzularno predstavništvo, Vlada može da zaključi sporazum sa trećom državom koja će štiti naše interese posredstvom svog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, a u skladu sa međunarodnim pravom i praksom.“

Imajući u vidu da je Crna Gora relativno mlada država koja još uvijek razvija svoju diplomatsku mrežu, a ocjenjujući potrebu da se obezbijedi odgovarajuća zaštita prava i interesa naših državljana u trećim zemljama i unaprijedi saradnja u oblasti viza i konzularnih pitanja, kao bitnog aspekta evropskih integracionih procesa i potrebu unaprijeđenja vizne politike, Crna Gora je zaključila bilateralne sporazume o pružanju konzularne pomoći i zastupanju u izdavanju viza sa Re-

Lukšić-Mrkić, sa potpisivanja sporazuma o uzajmnom zastupanju u pružanju konzularne zaštite i usluga i trećim zemljama, Podgorica, 19. april

Diplomarius, avgust, 2013. godine

njene Američke Države (Generalni konzulat u Los Andjelesu).

Svjesni benefita uzajamnog pružanja konzularne pomoći i zastupanja u izdavanju viza od strane država regiona, ovu ideju smo promovisali i u okviru Regionalnog foruma MARRI inicijative, gdje je prepoznat značaj unapređenja regionalne i bilateralne saradnje i potpisan Memorandum o razumijevanju koji podstiče potrebu za intenziviranjem političkih i kontakata na radnom nivou, uz unapređenje saradnje u brojnim oblastima, koja će doprinijeti produbljivanju sveukupnih odnosa država članica.

No, imajući u vidu da život i svakodnevne okolnosti često idu korak ispred propisa, potrebno je iskoristiti povoljan politički ambijent i intenzivirane redovne kontakte za dinamiziranje saradnje u svim sferama, a u svijetlu iskazanog opredjeljenja daljem podsticanju i jačanju dobrosusjedskih odnosa.

U godinama pred nama, na putu daljih evropskih integracija, preuzeli smo obavezu usklađivanja modaliteta zastupanja u pružanju konzularnih usluga i izdavanja viza u skladu sa evropskim standardima, što će svakako unaprijediti našu konzularnu službu. Stoga, potrebno je ojačati i unaprijediti bilateralnu saradnju sa zemljama članicama Evropske unije, prvobitno sa zemljama sa kojima već imamo potpisane sporazume, jer evropski propisi jasno nalažu da interese zemalja članica Evropske unije mogu zastupati samo zemlje članice, što će Crna Gora, nadam se, ubrzo i postati.

Zastupanje u pružanju konzularnih usluga

publikom Srbijom, Republikom Bugarskom i Republikom Hrvatskom. Time smo indirektno pojačali svoje prisustvo u preko 60 zemalja svijeta i omogućili adekvatnu konzularnu zaštitu našim državljanima. Navedeni sporazumi predstavljaju jedinstven primjer konzularnog zastupanja u regionu i daju dodatni podsticaj jačanju bilateralnih odnosa i regionalnoj saradnji.

Kako bismo otklonili eventualne dileme, navedeni oblik zastupanja ne predstavlja pružanje „klasičnih diplomatskih usluga“, već isključivo obavljanje konzularnih poslova za državljanu Crne Gore i izdavanje viza za Crnu Goru, uz napomenu da naši

partneri ubiraju takse od vršenja ovih usluga. Samo zastupanje u pružanju konzularnih usluga se konkretno odnosi na pomoć crnogorskim državljanima u slučaju smrti, teške nesreće ili ozbiljne bolesti, prilikom hapšenja, zatvaranja, pritvaranja, pružanja pravne pomoći, pribavljanja dokumenata i izdavanja viza.

Jasno je da postoji spremnost među susjedima i da je saradnja na dobrom nivou, ali isto tako postoji i prostor za njeno dalje unapređenje kroz uzajamno zastupanje u trećim zemljama, posebno u vanrednim ili situacijama izazvanim elementarnim nepogodama. Podsjetiti da je Crna Gora upravo zahvalju-

jući ovakvom modalitetu konzularnog zastupanja bila u stanju da pomogne svojim građanima koji su se nalazili u Japanu tokom prirodnih nepogoda ili Egiptu i Libiji tokom građanskih nemira.

Kako bismo imali jasniju sliku o benefitima konzularnog zastupanja, potrebno je sagledati spisak zemalja u kojima se crnogorski interesi štite posredstvom diplomatsko konzularnih predstavništava trećih zemalja:

- Republika Srbija: Alžir, Angola, Australija, Argentina, Bjelorusija, Brazil, Bugarska, Danska, Egipat, Etiopija, Finska, Holandija, Indija, Indonezija, Irak, Iran, Izrael, Japan,

Jordan, Južna Afrika, Kanada, Kenija, Kipar, Kuba, Kuvajt, Libija, Maroko, Meksiko, Mjanmar, Nigerija, Norveška, Peru, Poljska, Portugal, Republika Koreja, Rumunija, Sirija, Slovačka, Španija, Švedska, Tunis, Ukrajina i Zambija.

- Republike Bugarska: Jermenija, Azerbejdžan, Gruzija, Kazahstan i Moldavija. Takođe, pokrenuta je inicijativa za zastupanjem u Kambodži, Kuvajtu, Gani, Libanu, Mongoliji, Uzbekistanu, Pakistanu, Tajlandu, Vijetnamu i Zimbabveu.

- Republika Hrvatska: Australija (Generalni konzulati u Melburnu i Pertu), Čile i Sjedi-

Prilagođavanje Crne Gore standardima EU, viznoj politici, migracijama, azilu i readmisiji

Prilagođavanje standardima EU u ove četiri oblasti predstavlja jedan od najvažnijih uslova za ispunjavanje Akcionog plana iz Poglavlja 24, i to u onom njegovom dijelu koji se odnosi na bezbjednost. Na osnovu dosadašnjih aktivnosti nadležnih organa (MVPEI, MUP, Uprava policije) može se ocijeniti da je postignuto niz zapaženih rezultata, ali da je preostalo još dosta posla do potpunog prilagođavanja standardima EU.

Nakon što je Crna Gora izborila viznu liberalizaciju za putovanja svojih državljana u zemlje Šengena, partneri iz EU su nedavno ukazali na određeni procenat zloupotrebe bezviznog putovanja, ali svakako ne u mjeri koja bi dovela u pitanje dobijene olakšice za naše državljanke. Zahvaljujući koordinisanim naporima MVPEI, MUP i pooštavanju kontrole uslova putovanja od strane Sektora granične policije, zloupotrebe bezviznog putovanja u zemlje Šengena su svedene na minimum.

Potpuno prilagođavanje Uredbe o vizinomu režimu Crne Gore standardima EU (tzv. bijela i crna lista zemalja) može se očekivati tek neposredno prije stupanja Crne Gore u punopravno članstvo EU. Postojeći sporazumi o uzajamnim putovanjima koji predviđaju bezvizni režim sa Ruskom Federacijom, Ukra-

jinom, Albanijom i Turskom ostaće na snazi najvjerovatnije još nekoliko narednih godina. Osim u slučaju albanskih državljana, nije uočena gotovo nikakva zloupotreba ovih sporazuma za pokušaje ilegalnog ulaska u zemlje EU sa crnogorske teritorije.

Obezbeđivanje bezviznog putovanja u Crnu Goru samo tokom turističke sezone za državljane Kazahstana, Azerbajdžana i Jermenije nije prouzrokovalo nikakve bezbjednosne teškoće, budući da nije bilo pokušaja traženja azila u EU preko teritorije Crne Gore. Isto se može reći i za državljane Srbije, BiH i Makedonije, koji na osnovu Uredbe mogu bez vize i samo na osnovu lične karte ući i boraviti u Crnoj Gori do 3 mjeseca u periodu od pola godine. Što se tiče državljana Moldavije i Gruzije, kojima vize za Crnu Goru izdaje ambasada Bugarske u tim zemljama, ni kod njih nije bilo zloupotrebe boravka i pokušaja traženja azila u zemljama EU preko teritorije Crne Gore.

Posmatrajući ukupna migraciona kretanja kroz Crnu Goru, legalne migracije procentualno daleko nadmašuju tzv. ilegalne migracije. Broj lica koja borave iz susjednih država u Crnoj Gori na osnovu sezonskih radnih dozvola (oko 30 hiljada) znatno je veći od broja lica koja su zatečena u ilegalnom boravku. Samo

Radimir SEKULOVIĆ,
samostalni savjetnik
Generalni direktorat za konzularne
poslove i dijasporu

CRNA GORA
MONTENEGRO

PASOŠ
PASSPORT
PASSEPORT

Potpuno prilagođavanje Uredbe o vizinomu režimu CG standardima EU (tzv. bijela i crna lista zemalja) može se očekivati tek neposredno prije stupanja Crne Gore u punopravno članstvo EU.

Diplomarius, avgust, 2013. godine

tokom posljednjih godinu dana oko 1500 stranih državljana, iz zemalja za koje važi obaveza pribavljanja vize za Crnu Goru, zatražili su azil u Crnoj Gori.

Broj azilanata iz Pakistana, Sirije, Palestine, Sjeverne Afrike, Avganistana i nekih zemalja tzv. crne Afrike tokom posljednjih 4 godine znatno se povećao sa nekih 15 lica na sadašnjih 1500. To je posledica činjenice očekivanog ulaska Hrvatske u EU, čime se granica Crne Gore sa Hrvatskom našla na spoljnjem obodu EU. Ovakvo povećanje broja azilanata predstavlja dodatni teret za krizom pogođenu ekonomiju Crne Gore i nadležni organi već preduzimaju odgovarajuće aktivnosti na obuzdavanju nepovoljnog trenda, uz obezbeđivanje odgovarajućeg smještaja za lica čije se molbe za azil razmatraju.

U oblasti readmisije, nakon što je Crna Gora potpisala odgovarajući sporazum sa Evropskom Unijom, postignuti su najbolji rezultati u procesu prilagođavanja. Zahtjevi po readmisiji crnogorskih državljana, koji nemaju ili više nemaju dozvolu boravka u zemljama EU, izvršavaju se bez zastoja, što je, svakako, jedan od najvažnijih argumenata za očuvanje bezviznog režima putovanja naših državljana u zemlje Šengena.

Sa najznačajnijim zemljama EU potpisani su, ili su već stupili na snagu, implementacioni protokoli za readmisiju, koji omogućavaju međusobno izručivanje državljana po ubrzanoj proceduri. Readmisija se obavlja na osnovu prethodno razmijenjenih specimena dokumenata kojima se dokazuje državljanstvo, kao i na osnovu podataka o nadležnim organima i međunarodnim graničnim prelazima određenim za obavljanje readmisije sopstvenih državljana, transfera državljana „trećih zemalja“, ili lica bez državljanstva u zemlju porijekla.

Šesta ljetnja škola za mlade diplomate „Gavro Vuković“

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore u saradnji sa Programom za razvoj kapaciteta (CDP), kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori i podrškom Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške, organizovalo je i ove godine Ljetnju školu za mlade diplomate „Gavro Vuković“.

Škola nosi ime poznatog crnogorskog vojvode Gavra Vukovića, jedne od najznačajnijih političkih ličnosti novovjekovne istorije Crne Gore. Diplomata, crnogorski ministar inostranih djela (1889), savremenik i blizak saradnik kralja Nikole, pisac memoara koji su važan izvor za istoriju Crne Gore. Zahvaljujući umijeću, osobenom načinu rada i postignutim uspjesima, on je postao ne samo veliko ime crnogorske diplomatije u vrijeme njene nezavisnosti, već i personifikacija crnogorske diplomatije uopšte. Vojvoda Gavro je živio u Beranama, zato se ova škola svake godine otvara ispred njegove kuće.

Ljetnja škola za mlade diplomate prvi put je organizovana 2008. godine, a inicirao je Milan Ročen, bivši ministar vanjskih poslova.

Priznanja i podrška koju škola dobija od svjetskih lidera koji prepoznaju značaj ovog projekta, učešće uglednih predavača, priznatih teoretičara i praktičara međunarodnih odnosa koji aktuelne teme iz oblasti međunarodne politike približavaju mlađim kolegama iz godine u godinu, kao i podrška partnera

Milena Iličković, Aleksandar Obradović

koji već niz godina pomažu u realizaciji ovog projekta, govore u prilog uspješnosti projekta.

O njenoj uspješnosti govore, mlade diplomate, koji se u sve većem broju okupljaju svake naredne godine.

Šesta ljetnja škola bila je prilika da nas sedmoro kolega korisnika programa Stručnog osposobljavanja iz Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, svoja znanja iz oblasti spoljne politike, evropskih i evroatlantskih integracija nadogradimo predavanjima iz različitih oblasti koje se odnose na ekonomske odnose i spoljnu politiku. Ovo je istovremeno bila i prilika da se svi učesnici upoznaju sa istorijom, kulturom i prioritetima spoljne

politike zemalja učesnica i time kroz učenje, razmjenu mišljenja i druženja, kreiramo solidnu osnovu za buduću saradnju.

Boravak u Beranama, šetnje u prirodi, obilazak istorijskih znamenitosti, stare prijestonice Cetinje, nacionalnog parka Biogradsko jezero, planinski safari, učinile su ovu školu veoma dinamičnom.

Ovo nije bilo samo mjesto gdje smo mogli da produbimo naša znanja već prilika da se upoznamo sa drugim kulturama i ostvarimo nova prijateljstva. Toliko ljudi iz svih krajeva svijeta, različitih kultura, jezika, navika, na jednom mjestu učinili su ovo iskustvo nezaboravnim.

NEWSLETTER

6 Montenegro Summer School For Young Diplomats „Gavro Vuković“

June 26 – July 2, 2013

Ovogodišnju Šestu ljetnju školu su okarakterisale raznolike teme i predavači iz cijelog svijeta

Uloga i značaj diplomatije u obnavljanju crnogorske nezavisnosti - doprinos miru i bezbjednosti u regionu

Milan Roćen, savjetnik za politička pitanja premijera Mila Đukanovića.

Crna Gora-NATO-Mir-Bezbjednost

Nebojša Kaluđerović, savjetnik premijera za vanjsku politiku, nacionalni koordinator za NATO

Vladimir Gasparič, Ambasador Republike Slovenije u Crnoj Gori

Douglas Jones, zamjenik šefa misije, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori

Evropske integracije i proces proširenja - Uticaj zemalja kandidata i potencijalnih kandidata na Evropsku uniju i na njihove susjede

Aleksandar Andrija Pejović, Glavni pregovarač, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Mrs. Catherine Knight-Sands, ambasadorica Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske

Tadej Rupel-Generalni direktor za evropske politike u Ministarstvu inostranih poslova Republike Slovenije.

Diplomatska konferencija: Uvod u teoriju i praksu međunarodnog pregovaranja

Paul Meerts-viši stručni saradnik na institutu Clingendael, Hag
Dr.Siniša Vuković- docent na Univerzitetu Nijmegen

Post- arapsko proljeće

Dr. Petra Weyland - Profesorica studija Bliskog Istoka,
C. Marshall Centar za bezbjednosne studije, Njemačka

E-Diplomatija - Između tradicije i inovacije

Dr. Jovan Kurbalija, Direktor, DiploFondacije

Pravilna upotreba lobiranja pri uticanju na spoljnu politiku

Mr. Paige Reffe, osnivač Reffe Group

Ekonomska kriza - Bezbjednost

Jan Peter Olters, menadžer u Svjetskoj banci za Kosovo

Nassir Abdulaziz Al-Nasser, visoki predstavnik Alijanse civilizacije

Milena ILIČKOVIĆ, Aleksandar OBRADOVIĆ
Korisnici Programa stručnog osposobljavanja u
Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija

Izvršenje budžeta MVPEI

Budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija za 2013. godinu iznosi 12.654.317,81€, što čini oko 1% od ukupnog budžeta Crne Gore za 2013. godinu.

Raspoređen je po sledećim programima:

- Administracija (1.527.239,00€);
- Diplomacija (995.999,00€);
- Diplomatska konzularna predstavništva (9.239.754,00€);
- Proces pridruživanja i pristupanja Evropskoj uniji (891.325,00€).

Izvršenje budžeta predstavlja fazu korišćenja budžetskih sredstava u cilju implementiranja politike koja je planirana budžetom.

Članom 5. Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu definisana je dinamika potrošnje budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu i ona se realizuje zavisno od ostvarenja prihoda (na nivou Crne Gore) za određeni mesec.

Izvršenje budžeta Ministarstva u prvoj polovini 2013. godine iznosi 6.030.021,88 ili 48% ukupnog budžeta.

U Tabeli 1 dat je tabelarni prikaz izvršenja po programima

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA	Planirano	Izvršenje	%
ADMINISTRACIJA	1,527,239.00 €	768,703.60 €	50%
DIPLOMATIJA	995,999.00 €	488,016.40 €	49%
DKP	9,239,754.00 €	4,356,288.77 €	47%
PROCES PRISTUPANJA I PRIDRUŽIVANJU EU	891,325.00 €	417,013.20 €	47%
UKUPNO	12,654,317.00 €	6,030,021.97 €	48%

Ministarstvo, imajući u vidu ekonomsku krizu, kontinuirano radi na smanjenju tekućih izdataka što potvrđuje i izvršenje budžeta za prvu polovinu tekuće godine.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u cilju transparentnosti javnih finansija periodično će objavljivati podatke o izvršenju budžeta.

